

2014/2.

KÜRTSZÓ

„A HETEDIK ANGYAL IS KÜRTÖLT, ÉS NAGY SZÓZATOK
LÓNEK A MENNYBEN...”

JÓSÁG ÉS HŰSÉG

MEGÚJULÁS ÉS REFORMÁCIÓ

„JÓZSEF VÁRJA TESTVÉREIT!”
A prófétikus beteljesedés
felgyorsulása

VALLÁSSZABADSÁG
– Erzsébettől Erzsébetig

KÖNNYŰ KERESZTÉNY ZENE?
3. rész

4. szám

Kedves Testvérek!

A *Kürtszó* negyedik számával köszöntünk Benneteket!

Az elmúlt hónapok eseményei sürgették bennünket jelen számunk mielőbbi megjelentetésére. Ferenc pápa egész világot megragadó váratlan népszerűsége újabb hatalmas lendületet adott a protestantizmus és a katolicizmus közötti egységtörekvéseknek. Mintha Ellen G. White *Korszakok nyomában* c. könyvének egyes sorai a szemünk láttára elevenednének meg.

„A protestánsok ma sokkal jobban kedvelik a katolicizmust, mint korábban. Azokban az országokban, ahol nem a katolicizmus a főhatalmasság, és a pápisták engedékeny hangot ütnek meg, hogy befolyásra tegyenek szert, egyre nagyobb lesz a közömbösség azokkal a tanítételekkel szemben, amelyek elválasztják a reformált egyházakat a pápai hierarchiától. A protestánsok körében egyre nagyobb súlya lesz annak a véleménynek, hogy a lényeges kérdésekben nem is különbözünk annyira, mint gondoltuk, és egy kis engedmény a mi részünkről közelebb fog vinni minket Rómához. Volt idő, amikor a protestánsok nagyon értékesnek tartották a lelkiismereti szabadságot, amelyet olyan drágán vásároltak meg. Gyermkeiket arra tanították, hogy idegenkedjenek a pápaságtól, és a Rómával való egyezkedést Istennel szembeni hűtlenségnek tartásák. De mennyire másként vélekednek most!”
(*A nagy küzdelem*, A pápaság célkitűzései c. fej.)

A kürtszó minél hangosabb megszólaltatására ma különösen okunk van, ahogy ezt az ószövetségi prófétánál is olvassuk: „*Fújjátok a kürtöt a Sionon, és rivalgjatok az én szent hegyemen! Rémuljenek meg e föld minden lakói; mert eljő az Úrnak napja; mert közel van az.*” (Jóel 2,1)

Az Ige mellett

- Jóság és hűség 2

A Bizonyágtételeket olvasva

- Ne nézzünk emberre! 4
- Menjetek a fügefafa alá! 4

Hit általi megigazulás

- Megújulás és reformáció 5

Az idők jelei

- A prófétikus beteljesedés felgyorsulása: „József várja testvéreit!” 12

Vallásszabadság

- Erzsébettől Erzsébetig 16

Igaz gondolatok

- Idézetek 19

Kitekintő

- Könnyű keresztény zene? 3. rész 20

Tapasztalatok

- Bizonyágtétel 27
- Az én történetem 28

Belső használatra szánt kiadvány. A fenntartásra adományokat köszönettel elfogadunk az alábbi számlaszámon: **VAJDASÁGÉRT ALAPÍTVÁNY 10402623-50526554-86651004**. Szerkesztők: Reisinger János, Vankó Zsuzsa, Buda Júlia. Elérhetőségeink: www.kurtszo.hu; e-mail: kurtszo@kurtszo.hu. További számok igényelhetők az alábbi telefonszámon: **06-30/619-5901**; illetve elektronikusan, a fenti e-mail címen. A kurtszo@kurtszo.hu címen várjuk a kérdéseket és a *Tapasztalatok* rovatba szánt leveleket is.

JÓSÁG ÉS HŰSÉG

„A legtöbb ember talál valakit, aki jó hozzá;
de hű embert, azt ki találhat?”

(Péld 20,6)

Vannak igék, amelyek különösen szívünkbe vésődnek. Jó az, ha a Biblia bölcsességi könyveiből sok ilyen ismerünk. Ezeket a bölcsességi könyveket évről évre újra kell olvasnunk, hiszen az időben előrehaladva magunk is változunk: új igazságokra nyílunk meg, vagy készségessé válunk régi tévedéseink felülbírálására.

Ez az ige évtizedek óta bennem él. Mindig mint valami figyelmeztető lámpás gyullad fel az életben, hogy a jóságnak is különleges fokára van szükség, ez pedig nem más, mint az állhatatos, a hűséges jóság.

Az ilyen alapvető igehelyeket azonban folytonosan ellenőriznünk is kell, hiszen a Biblia-fordításoknál a legtöbb hiba nem a történeti vagy az elbeszélő jellegű részeknél csúszik be, hanem a bölcséleti természetű megfogalmazásoknál. Ebben az esetben is így van ez. Ezt az igét helyesbített fordításban így adhatjuk vissza:

„Sok ember mondja magáról, hogy ő jó, de megízható embert ki találhat?”

(A 2011-es revideált Károli-fordítás szövege.)

Az igevers első része szorul tehát jelentős helyesbítésre. Az 1907-ben revideált Károli Bibliában még azt olvassuk, hogy sok jó ember létezik, ami már önmagában is túlzás a gondolkodó ember számára. Nem erről van szó, csupán arról, hogy sokan *mondják* jónak magukat. Kiindulópontunk az lehet, hogy szinte mindenki, aki magában gondolkozik, szereti megnyugtatni, kicsit legyezgetni is magát az öndicsérettel. Ez azonban egy kicsit más, mint a valódi jóság. Hogy mit mondanak önmagukról az em-

berek, az sokszor köszönőviszonyban sincs azzal, amit ténylegesen mutatnak vagy érnek. Az öngazolásról Példabeszédek könyve egy másik igéje juthat az eszünkbe:

„Minden útjai tiszták az embernek a maga szeméi előtt; de aki a lelkeket vizsgálja, az Úr az!”

(Péld 16,2)

Van egy testvér az országban, akivel gyakran beszélgetünk arról, hogy ki nevezhető jónak. Ő mindig elhárítja ezt a minősítést, Jézus nevezetes, a gazdag ifjúhoz intézett szavaira hivatkozva: „Senki sem jó, csak az Isten.” (Mt 19,17) Egyszer-egyszer, amikor kifut a számon, hogy valakit „jó embernek” nevezek, rögtön megjegyzi: „Hát nem tudod, hogy maga az Úr is kijelentette, hogy ember nem nevezhető jónak?” Valóban csínján kell bánnunk ezzel a rövid jelzővel, de milyen vigasztaló, hogy a Biblia bizonyos helyein „jó emberekről” beszél. Ha valaki például veszi a fáradságot, hogy az összes igehelyet megkeresi Arimathiai Józsefről, akkor erről a tanácsbeli becsületes emberről is megtalálhatja a „jó” jelzőt. A hétköznapi életben sem azért beszélünk „jó emberekről”, mert toronymagasan kiemelkednének mások közül, hanem talán azért, mert hozzáállá-

Arimathiai József
Munkácsy Mihály: Krisztus Pilátus előtt – részlet

sukban gyakran éreztük az együttérzést, a jószívűséget és a megbízhatóságot.

Ez az utóbbi jellemvonás talán, ami a jót igazán jóvá teszi, a jó emberre végérvényesen ráüti a pecsétet, hogy ez igazán, valóban jó ember, mert megbízható, kitartó, a legnehezebb körülmények között is tartja a szavát, és számítani lehet rá.

Erről is eszembe jut egy eset. Amikor beköszöntött ez a nagy munkanélküli világ, amelyben száz-ek ezer maradtak állás- vagy munkalehetőség nélkül, egy nagyvállalkozóval találkoztam, és beszélgettem el erről a jelenségről. Szó szót követett, és ahhoz a kérdéshez jutottunk, hogy ki is nevezhető igazán jó munkaerőnek. Határozottan így tette föl nekem a kérdést: „Szerinted ki a jó munkaerő?”

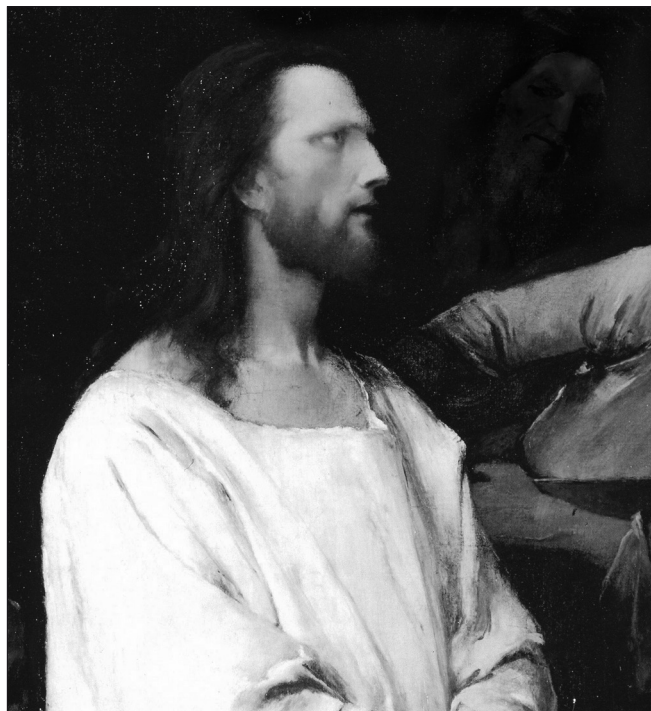
Mikor látta némi tanácsstalanságomat, megtorpanásomat, ő, mint aki előnyben volt velem szemben, hiszen embereket vett föl és ismert ki néhány rövid perc alatt, rögtön megadta rá a választ:

– Nem az a jó munkaerő, aki jól dolgozik. Még csak az sem, aki az előbbinél még jobban dolgozik. Hanem az, akire építeni lehet.

Nagyon megmaradt emlékezetemben ez a minősítés. Hiszen jól dolgozni, legalább bizonyos ideig, szinte mindenki tud. És ennél jobban dolgozni is. De aki magáénak érzi a munkát, aki szívét-lelkét beleviszi, akit nem kell állandóan irányítani és ellenőrizni, egyszóval, akire „építeni lehet” – ez valóban telitalálat a megfogalmazásban –, csupán ez utóbbi, és egyedül ez utóbbi méltó a valóban jó munkás névre. Lehet persze azt mondani, hogy mindez egy munkaadó álma és ábrándja, hogy ilyen nincs is a valóságban. Erre viszont azt válaszolhatjuk, hogy azért haladnak világunkban olyan lassan a dolgok, mert nincs ilyen munkás vagy talán igény sem az ilyenre. Mindenki unott közönnyel, ridegen végzi el a rá váró feladatokat. Nem elsősorban a munkaadók nevében mondom azt, hogy ennek gyökeresen meg kellene változnia, és elsősorban a munkavállalók részéről. Hiszen mi örömet talál valaki egy feladatban, ha csak amolyan nyögvenyelősen végzi el? Van számunkra igei felszólítás is arról, hogy így hozzá se fogjunk tennivalóinkhoz. „És valamit tesztek, lélek-

ből cselekedjétek, mint az Úrnak, és nem embereknek” (Kol 3,23)

Nagyon megfogott egy fiatal lány vallomása, aki nemrégiben azt mondta nekem: „Úgy lenne jó élni, mintha egy hatvanéves ember érett bölcsességével és egy huszonéves fiatal lelkesedésével élnénk.”

Munkácsy Mihály: Krisztus Pilátus előtt – részlet

Alapigénk tehát magas mércét állít elénk, de nagyon jól tudjuk, hogy a Bibliában nincs olyan magas mérce, amelynek átugrásához a kellő erőt meg ne nyernénk az Úrtól. Olyan Istenünk van, Aki a mennyek országára alkalmassá akar formálni mindannyiunkat. Nem földi léptékekben gondolkodik csupán, és nem földi színvonalat tekint mérvadónak. Így gondolkozunk tehát a helyesbített fordításban még jobban tündöklő ígéről. Inkább ne állítsunk magunkról jót, de megbízhatók legyünk Isten és az emberek szemében, akikre építeni lehet.

Reisinger János

A Bizonyágtételeket olvasva

Munkácsy Mihály: Golgota – részlet

NE NÉZZÜNK EMBERRE!

Talán még gyülekezetünk hozzánk közel álló tagjai is mondanak és tesznek olyat, ami megszorít. De te csak haladj előre, nyugodtan és békességgel, mindig Jézusban bízva. Ne feledd, hogy nem a magadé, hanem Krisztusé vagy. Isten szeretett Fiának vére által váltott meg, s az ő munkáját végzed. Igyekezzél az emberek áldására élni. Nagyszerű munka ez. Ne hagyd, hogy az emberek romlottsága eltávolítson Isten ígéreteibe vetett szilárd bizalmadtól és tántoríthatatlan hitedtől.

Fájdalmasan érint, ha azok közül lesz valaki el-lenséged, akikért sokat tettél, mert egy veled szemben álló nézet befolyása alá került. De te nem ugyanezt teszed, mikor hátat fordítasz Jézusnak? Legjobb barátod Ő, aki mindent megtett, hogy kivívja szeretetedet. Már előzőleg megnyerte bizalmadat. Magához hívott minden terheddel, minden bánatoddal. Szavát adta, hogy nyugalmat, békét ad, ha viseled igáját, és hordozod terhét. Az Úr kijelenti, hogy az ő igája édes, terhe pedig könnyű. Bizonyítsd be, hogy hiszel ebben. Fogd szaván Istent. Soha sem állhatnál ott, ahol állsz, azokat a felelőségeket hordozva, melyeket hordozol, ha Jézus nem segített volna különleges módon. Ezt el kell is-

merned. Köszönd meg a kapott segítséget, és bízzál benne továbbra is.

Fogadd be életedbe Krisztust. Ne képzeld, hogy te vagy felelős mások helytelen útjáért, még ha a gyülekezet tagjai is. Vannak a gyülekezetben hűtlen tagok, akik sokkal rosszabbul bánnak Jézussal, mint veled. Ha Urunk ma a földön járna, bántalmaznák, szidalmaznák, rágalmaznák őt. „Mert szükség ugyan, hogy botránkozások essenek, de jaj annak az embernek, aki által a botránkozás esik... Jobb annak, hogy malomkövet kössenek a nyakára, és a tenger mélységébe vessék.” (Mt 18,7.6)

Súlyos terhet hordozol. Szeretném, ha mindenki úgy átérezné ezt, mint én. Bárcsak minden testvér igaz és hű lenne hozzád, nem hátráltatna, nem tömjénezne vagy dicsőítene téged, hanem úgy tekintene rád, mint akit Isten eszközül használ egy adott munka elvégzésére, ha nem felejtenek, hogy nem szabad követ tenniük a kocsi kerekei elé, akadályozva azt, hanem vállukat nekivetve, segíteniük kellene. (*Bizonyágtételek*, 8. köt., Ne nézzünk emberre c. fej.; e. l. 129–130. o.)

MENJETEK A FÜGEFA ALÁ!

Nátánael hallotta, amint János a Megváltóra mutatott, és így szólt: „Íme Istennek ama Báránya, aki elveszi a világ bűneit.” (Jn 1,29) Nátánael Jézusra tekintett, de csalódott a világ Megváltójának megjelenésében. Lehetséges, hogy ez a szegény és a nehéz munka nyomait magán viselő ember lenne a Messiás? Jézus egyszerű emberekkel együtt dolgozó munkás volt.

Nátánael elment, de nem alkotott határozott véleményt Jézus kilétéről. Letérdelt a fügefa alatt, és megkérdezte Istent, hogy valóban ez az ember-e a Messiás. Amíg a fa alatt volt, Filep odajött hozzá, és így szólt: „Aki felől írt Mózes a törvényben, és a próféták, megtaláltuk a názáreti Jézust, Józsefnek fiát.” De a szó, „Názáret”, újra kétségeket támasztott Nátánaelben, aki ekként válaszolt: „Názáretből

támadhat-e valami jó?” Tele volt előítéletekkel, de Fülöp nem akart ezekkel küzdeni. Egyszerűen csak ennyit mondott: „Jer, és lásd meg!” Amikor Nátánael Jézushoz ment, Ő ezt mondta: „Íme, egy igazán izraelita, akiben hamisság nincsen!” Nátánael megdöbbenve kérdezte: „Honnan ismeresz engem? Felelt Jézus, és monda néki: Mielőtt hívott téged Filep, látalak téged, amint a fügefafa alatt voltál.” (Jn 1,46–49)

**Nem tennék-e jól, ha mi is a fügefafa alá men-
nénk, és esedezve kérnénk Istent, hogy tárja fel
számunkra az igazságot?** Nem kísérne-e Isten sze-
me minket éppúgy, mint ahogy figyelte Nátánaelt?
Ő hitt az Úrban, és így kiáltott fel: „Rabbi, te vagy
az Isten Fia, te vagy az Izrael Királya! Felelt Jézus,
és monda néki: Hogy azt mondám neked: láttalak
a fügefafa alatt, hiszel? Nagyobbakat látsz majd ezek-
nél. És monda néki: Bizony, bizony mondom nek-

tek: Mostantól fogva meglátjátok a megnyílt eget, és az Isten angyalait, amint felszállnak és leszállnak az ember Fiára.” (Jn 1,50–52)

Nekünk is részünk lehet ebben a tapasztalatban, ha kapcsolatban vagyunk Istennel. **Isten elvárja tőlünk, hogy ne emberre, hanem Őrá hagyatkozzunk.** Arra vágyik, hogy új szívet adjon nekünk, és az Isten trónjától származó világosság kijelentéseiben részesítsen. **Minden nehézséggel meg kell birkóznunk, de amikor valamilyen vitaponttal szembesültök, vajon emberekhez kell-e fordulnotok, hogy megkérdezzétek véleményüket, és azok szerint alakítsátok ki a tiéteket? Nem! Menjetek Istenhez! Mondjátok el neki mindent, vegyétek a Bibliát, és kutassátok az elrejtett kincseket!** (Szemelvények, 1. köt., Hogyan szembesüljünk egy tantételbeli vitaponttal? c. fej.; e. l. 414–415. o.)

MEGÚJULÁS ÉS REFORMÁCIÓ

Az Idők Jelei 1992/1–2. számából

Hit általi megigazulás

„Kend meg a szemeidet szemgyógyító írral, hogy láss!” (Jel 3,18)

A laodiceai üzenet és mi

A laodiceai üzenetet állandóan idézzük, magyarázzuk, hivatkozunk rá. Bűnbánattal valljuk, hogy egyházunkra és személyesen miránk vonatkozik. Mondjuk, hogy értjük és elfogadjuk, de mégsem így van. Nézzük, de nem látjuk. Olvassuk és hirdetjük, mint fontos intelmet. Akarnánk kikerülni a veszélyt, amelyre figyelmeztet, de mégsem kerüljük ki, hanem beteljesítjük az üzenet jövődölését: „Nem tudod”, milyen

állapotban vagy. Hatalmas a prófétaige. Bizonyos a beteljesedése, mert az a Valaki szól általa, „aki megjelenti a mély és elrejtett dolgokat, mert tudja, mi van a sötétségben, és világosság lakozik vele” (Dn 2,22).

Mi ez a borzalmas varázslat – vagy átokszerű vakság? A szív bűnbetegségének a „szembetegség” az első és messzeható következményekkel járó szövődménye. Az akarát bénasága, fogsága, sőt elfogult vonzalma az önromboló bűn iránt csak másodfokú következmény. Ebben már nagy szerepe van átvitt értelemben vett látószervünk megbetegedésének: a gon-

dolkodóképesség, az erkölcsi ítélőképesség meghomályosodásának és eltorzulásának. Ez pedig kihat egész lényünkre és életünkre, amint Jézus mondotta jól érthető, jelképes beszéddel: „A test lámpása a szem... Ha a te szemed gonosz, a te egész tested sötét lesz. Ha azért a benned lévő világosság sötétség, mekkora akkor a sötétség?” (Mt 6,22–23)

Az üzenet tanúságot tesz lelki látásunk súlyos megbetegedéséről – íme, ekkora a különbség a mi látásunk és a valóság között:

– Szerintünk mi „gazdagok vagyunk, meggazdagodtunk, és semmire nincs szükségünk”.

– Az Úr szerint viszont, aki az igazságot tárja fel: „nyomorultak, szánandóak [pontos fordításban], szegények, vakok és mezítelenek” vagyunk. Ez nemcsak homályos vagy torz látás, hanem teljes vak-ság, amint az Úr is megállapítja.

Itt van tehát az oka annak, hogy bár folyton hangzik, mégsem értjük a laodiceai üzenetet. Lelki vaksággal olvassuk, magyarázzuk és hirdetjük. Sokszor úgy van, amikor egymás között vitatjuk, fejtegetjük, amint a magyar közmondás mondja: „Vak vezet a világtalant.”

A „szemgyógyító ír” fontossága

Soha nem volna szabad foglalkoznunk ezzel az üzenettel anélkül, hogy előbb „megkennénk szemünket szemgyógyító írral”. Az üzenet vakságunkról tesz bizony-ságot, tehát mindig gondolnunk kellene arra, hogy lelkileg vakon ezt az üzenetet is hiába olvassuk. Figyeljük meg, hogyan határozza meg állapotunkat az úr. Először általánosan minősíti: Nyomorult és szánandó állapotban vagyunk. Ezután három betegséget, súlyos

fogyatékos-ságot nevez meg: sze-gény, vak és mezítelen.

A tanácsoknál e három bajra ajánl gyógy-szert:

– a szegénység ellen a tűzben megpróbált aranyat,

– a mezítelenségre a fehér ruhát,

– a vakságra a szemgyógyító írt.

E felsorolásban utolsóként mondja: „és szemgyógyító írral kend meg szemeidet, hogy láss.” Ez nem azt jelenti, hogy ez az utoljára alkalmazandó gyógyszer! Ellenkezőleg, ez az alapfeltétel. Ez a legelső kívánalom ahhoz, hogy egyáltalán értsük az üzenetet. Vakságunknak előbb meg kell gyógyulnia, hogy meglássuk és belássuk nagy ínségünket és szükségletünket, hogy kérjük és elfogadjuk az Úrtól a segítséget. Tehát az a tény, hogy utoljára említi az Úr a szemgyógyító írt tanácsai-nál, ezt fejezi ki: „És végül – mindenekelőtt és mindenekfelett – kend meg szemeidet, hogy láss, mert enélkül hiábavaló neked ez az üzenet. Nem tudod, milyen ál-lapotban és veszedelemben vagy, ezért nem látod be, hogy az aján-lott segítségre szükséged van. Így nem is folyamodsz érte teljes szív-vel.”

Mi a „szemgyógyító ír”?

A szemgyógyító ír maga az Ige, Isten beszéde, konkrétan ez az üze-net. Lelki vakságunk ellen ez az orvosság. Valóságos állapotunk-nak ez a döbbenetes leleplezé-se kell, hogy kigyógyítson vaksá-gunkból.

Mint bűnös emberek, mindig tele vagyunk téves eszmékkel. Ön-

zésünk miatt telítve vagyunk el-fogult, igazságtalan ítéletekkel és előítéletekkel. Torz látásunk állan-dóan helyreigazításra szorul. Isten beszéde az egyedüli orvosság erre ezen a Földön. A zsoltáros így szól erről: „Az Úr parancsolata világos, megvilágosítja a szemeket... Az Úr ítéletei változhatatlanok és minde-nestől fogva igazságosak... A te bi-zonyosságaidat igazságban és hűség-ben jelentetted meg, és mindenekfe-llett való egyenességben... Felettébb tiszta a te beszéded, és a te szol-gád szereti azt.” (Zsolt 19,9–10; 119,138.140)

Isten beszéde színtiszta való-ság és igazság, s minden manipu-láció, póz és helytelen indulat nél-kül való. Bennünket is őszinte-ségre készítő teljes nyíltsággal, ugyanakkor megértő, segítõ szere-tettel szól hozzánk. Ezért gyógyító beszéd. Elfogulatlan, következetes gondolkodásra nevel, élesen tisz-ta erkölcsi ítélőképességet fejleszt ki bennünk, méltányossá, igazsá-gossá tesz Isten, egymás és önma-gunk iránt.

Hogyan kenjük meg vele a szemünket?

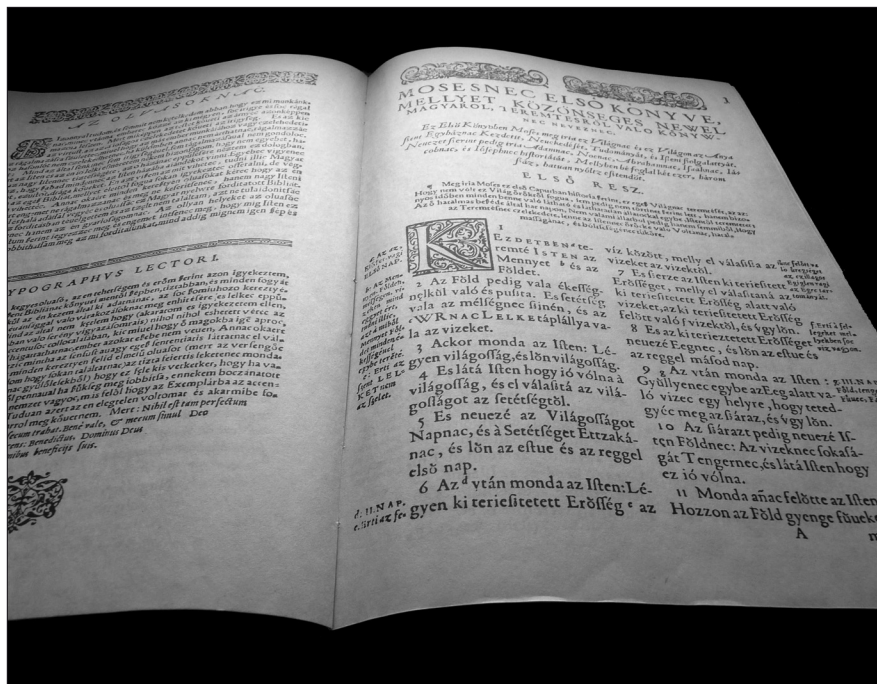
Hogyan alkalmazhatjuk konkrétan a laodiceai üzenetet lelki vak-ságunk meggyógyítására? Min-denekelőtt bizonyos, hogy nekünk kell „megkenni a szemünket”, és a saját szabad választásunkon múlik, hogy megtesszük-e ezt. Az első kérdés, hogy komolyan vesszük-e a vakságunkra vonatko-zó bizonyoságtételt. Más szavakkal az a kérdés, vajon valóban hisz-szük-e, hogy Krisztus él, hogy Ő

A tanácsoknál e három bajra ajánl gyógy-szert:

- a szegénység ellen a tűzben megpróbált aranyat;
- a mezítelenségre a fehér ruhát;
- a vakságra a szemgyógyító írt.

a „hű és igaz tanúbizonyság”? Ha komolyan vesszük Őt, és feltétlen igazságnak tekintjük üzenetét, akkor úgy fordulunk az üzenet felé, hogy legelőször megfontoljuk az alábbiakat: Amikor Isten kijelentéseivel állunk szemben, az a helyes, ha követjük Jóbot az értelmes megfontolásból fakadó alázatban. Szóljunk saját szívünkhöz és Istenhez úgy, mint egykor ő: „Íme, ezek az ő útjainak részei, de mily kicsiny rész az, amit meghalunk abból! Am az ő hatalmának mennydörgését ki érthetné meg? ...A bölcsesség honnan jön tehát, és hol van helye az értelemnek? ...Isten tudja annak útját, Ő ismeri annak helyét. Mert Ő ellát a föld határait, Ő mindent lát az ég alatt... Tudom, hogy te mindent megtehetsz, és senki téged el nem fordíthat attól, amit elgondoltál. Ki az – mondod –, aki gáncsolja az örök rendet tudatlanul? Megvallom azért, hogy nem értettem; csodáolgom ezek nékem, és fel nem foghatom. Hallgass hát, kérlek; ... én kérdezlek, te pedig taníts meg engem!” (Jób 26,14; 28,20.23–24; 42,1)

Csendesedjünk el, és engedjük, hogy elménkbe, szívünkbe hatoljon Isten megszólítása, aki így mutatkozik be nekünk a laodiceai üzenetben: „Ezt mondja az Ámen [akinek a szava feltétlenül szilárd és bizonyos], a hű és igaz bizonyosság, Isten teremtésének kezdete: Tudom a te dolgaidat...” Milyen balgaság és veszélyes merészség szembeszállnunk ezzel az üzenettel, vagy kitérni előle, vagy felületesen módon a magunk eszméi szerint értelmezni!

Ne a saját ítéletünkre támaszkodjunk!

Emlékezzünk Péterre, milyen tragédiába sodorta önmagát, amikor mondott az Úrnak, amikor Ő megjelentette neki, hogy el fogja árulni Őt. Milyen jó lett volna, ha ehelyett úgy viszonyult volna Jézus bejelentéséhez, mint egykor a csodálatos halfogás idején: „Mester, jöllehet az egész éjszaka fáradtunk, mégsem fogtunk semmit: mindazonáltal a te parancsolatra kivetem a hálót.” (Lk 5,5) A saját megítélése szerint nem volt értelme az Úr utasításának, de döntő tekintély volt előtte a Mester szava, ezért engedelmeskedett, és csodálatos tapasztalatban volt része. Milyen jó lett volna, ha az utolsó vacsorán is valahogy így szólt volna Jézushoz: „Uram, én tiltakoznék a lelkemben szavad ellen, én nem látom, nem hiszem ezt magamról, de a te

szavadra komolyan veszem, amit mondasz. Megrettenve kérlek, ha Te így látsz engem, segíts megismerni és legyőzni önmagam, ments meg, kérlek, a borzalmas árulástól, amiről szóltál.”

Nekünk is valahogy így kellene szólunk Istenhez: „Uram, én nem látom, hogy ilyen súlyos lenne az én helyzetem vagy az egyház helyzete. Elégedett, vallásomat gyakorló keresztény vagyok. Különböző problémák mindig voltak és lesznek az egyház életében, de alapvetően minden rendben van, jólét, növekedés látható. Mindazonáltal nem veszem a bátorságot, hogy ellentmondjak neked. Sőt megrettent az a gondolat, hogy Te ilyen súlyos dolgokat mondasz, én pedig nem látok olyan nagy problémákat. Félelmet kelt bennem ez a kijelentés: »Nem tudod«, hogy milyen állapotban vagy! Minden személyes véleményem és benyomásom ellenére, »a te szavadra«, igen, komolyan veszem ezt az üzenetet.

Teljes szívből meg akarom érteni, amit mondasz, bármi legyen az. Megrettent a veszély, amelyre rámutatsz üzenetemben, hogy a langyosokat »kiveted a szádból«. Én ragaszkodom hozzád, semmi szín alatt nem akarom elveszíteni az üdvösségem. Kérlek, küldd el Szentlekedet, hogy világosságot gyűjtson bennem, hogy megérthessem üzenetedet!”

El kellene gondolkoztatnia bennünket az alábbi ténynek is: Csak két olyan üzenet van a hét gyülekezeti levél között, amelyek nem tartalmaznak semmi elismerést, csupán elmarasztalást: a szárdiszi és a laodiceai gyülekezetnek szóló. Az előbbinél azonban Jézus megkülönböztet egy csoportot, akikre nézve nem volt érvényes a „*halófélben*” lévő állapot: „*De van Szárdiszban egy kevés neved, azoké, akik nem fertőztették meg ruháikat, és fehérben fognak járni velem, mert méltók arra.*” (Jel 3,4)

A laodiceai üzenetnél azonban nincs szó olyanokról, akik ne fertőztették volna meg magukat valamilyen szintig a jellegzetes laodiceai lelkülettel. Mindez összhangban van a tíz szűz példázatával, amely ezt mondja a Krisztus adventjére várakozó hívőkről: „*Mindannyian elszunynyadtak és aludtak.*” (Mt 25,5) Igaz, hogy az egyik csoport, nyilvánvalóan az okos szüzeké, csak elszunynyadt, csak el-elbóbiskolt, de küzd az álmoság ellen, míg a másik csoport gondtalan, mély álomba merült. De valamilyen szintig mindannyiukat meglepi az álom.

Ha tehát az Úr szerint kivétel nélkül mindannyian langyosak és álmosak vagyunk ma valamilyen mértékben, akkor igazán szívünkre kellene vennünk ezt az üzenetet. A hű és igaz Tanúbizonyság mondja, hogy egyikünk lelkiállapota sem igazán megfelelő, mindnyájan nagy veszélyben vagyunk. Nagyon helyes lenne, ha riadtan kérdeznénk, mint Jézus tanítványai az utolsó vacsorán: „Uram, csak nem én?” „Csak nem úgy van, hogy engem is így látsz? Kérlek, nyisd meg szememet, és ments meg engem!”

Bizonyos, hogy saját őszinte elfogadásunk és megérteni akarásunk még nem elég önmagában ahhoz, hogy valóban megkenjük szemünket a szemgyógyító írral. A Szentlélek „*vezet el bennünket minden igazságra*” (Jn 16,13). Ezért nem csupán saját igyekezetünkkel kell törekednünk a laodiceai üzenet megértésére, hanem tudatosan kérnünk kell Isten Lelkének segítségét, hogy általa igaz legyen ránk nézve is: „*Néktek kenetetek van a Szenttől, és mindent tudtok.*” (1Jn 2,20)

Mindeddig nem alkalmaztuk igazán a „szemgyógyító írt”

„Ezek a szavak hitelesen írják le az egyház mai állapotát: »*nem tudod, hogy nyomorult vagy, és szánameglő, szegény, vak és mezítelen.*« Isten szolgálói egyre hangoztatják a Szentlélek ihlette figyelmeztető üzeneteket, feltárják a tévelygők jellemhibáit, de a válasz csak ennyi: »Nem vonatkozik rám.

Nem veszem magamra üzenetedet. Amit tudok, megteszem, hiszek az igazságban.«” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V. köt., 101. o.)

„Láttam, hogy a hű Tanúbizonyság bizonyságtételét félig sem szívlelték meg. Azt az ünnepélyes bizonyságtételt, amelytől a gyülekezet sorsa függ, könnyelműen vették, sőt majdnem teljesen elvetették.” (Ellen G. White: *Tapasztalatok és látomások*, 158. o.)

Igen sokat kell még foglalkoznunk ezzel az üzenettel, egyénileg, és mint közösségnek is. Bizonyára még sok igazságra és mélyebb, tisztább meglátásra fog elvezetni minket Isten Lelke, ha éhezünk és szomjúhozzuk ezt.

Mit jelent a langyosság?

Sem hideg, sem forró, hanem langyos. Nem tagad, nem követ, hanem csak vallja, de nem cselekszi. „*Bolondok*”, mert hallják, hiszik, de nem teszik (Mt 7,26–27). Ez a legnagyobb következetlenség, ami csak létezik: Olyan igazságot, mint az adventüzenet ismerni, hinni, de nem cselekedni. A tíz szűz példázatában így mondta Jézus: van lámpásuk, azaz ige- és próféciaismeretük, de olaj nélkül. Csak dogmatikai tudás ez, nem pedig a Szentlélek által feltárult és a szívbe fogadott, személyes igeértés.

Ó, hogy eluralkodott köztünk az elméleti ismerettel való megelégedés! Hogyan is vakulhatunk meg annyira, hogy ennyire nem zavar bennünket az élő cselekvés hiánya a saját életünkben és az egyház életében. Hogyan is merünk

dicsekedni pusztán elméleti ismeretünkkel, amikor pedig tudnunk kellene az igéből, hogy a cselekvés nélküli nagy világosság a legveszedelmesebb állapot, ami csak létezik. Rosszabb a tudatlanságnál és a tagadásnál is, mert a legközelebb van a lelki megkeményedés gyógyíthatatlan állapotához. Miért nem ijedünk hát meg jobban?!

A „szájából való kivetés”

„Kivetlek az én számból” – mondja Jézus. Kivet szájából, úgy, ahogy a langyos vizet kiköpi az ember, mert undorító. Ez sem rémít meg minket, hogy ilyen utálatos az állapotunk és életünk Isten előtt?! És az sem, hogy e kijelentés – átvitt értelemben – azt is jelenti, hogy Jézus nem veszi többé ajkára nevünket?!

Milyen szomorú, hogy a „szentély tana” csak tan, többnyire még azok között is, akik fenntartják, mert tisztelik az egyház hagyományos tanítását. Pedig a Lélek által megértett, szívbe fogadott, életelevení igazságnak kellene ma lennie ennek számunkra. Örök sorsunk, isteni oltalom alá helyezettetésünk a történelemben az eddig még soha nem látott nyomorúság idején – amelyet mindannyian igen könnyen megérhetünk – egyedül azon múlik, hogy életünk megvizsgálásának sorsdöntő órájában érvényesül-e ránk nézve is Jézusnak mint főpaprak ez a cselekedete: „Nem törölöm ki annak nevét az élet könyvéből, hanem vallást teszek annak nevéért az én Atyám előtt és az ő angyalai előtt.” (Jel 3,5)

Nem rettent-e meg minket a „külső sötétség”, a védtelen kiszolgáltatottságba kerülés kilátása e borzalmas világban, ha Jézus kivet szájából? Nem félemlít-e meg, hogy mivé leszünk, ha Ő nem „rendelkezik megtartásunk felől”, ha többé nem „esedezik értünk”, nem „imádkozik azért, hogy el ne fogyatkozzék a hitünk”?

Az önelégültség leleplezése

„Ezt mondd: gazdag vagyok, meggazdagodtam, és semmire nincs szükségem.” Megdöbbenő nyilatkozat ez bárkitől, de különösen egy keresztény részéről. Az önelégültség minden aggodalom vagy szégyenkezés nélküli nyílt hangoztatása ez. Csak a rettenetes vakság állapotában lehet ezt tenni, hiszen az önigazultság és az ön-felmagasztalás maga az ősbűn, a legveszélyesebb, a legnyomorúságosabb bűn. És íme, egy hitbéli tudományára büszke gyülekezet úgy lobogtatja ezt a félelmetes önelleplezést tartalmazó vallomást, mint valami erényt!

Mily fájdalmas ennek a jövendölésnek a beteljesedése egyházunk életében! Szinte megcsap minket, ahogy árad sokszor az elvakult önelégültség a gyülekezeti és evangelizációs prédikációkból, az egyéni bizonyosítványokból, az irodalomból, a folyóiratokból, cikkekből, könyvcímekből és a könyvek tartalmából, stílusából. Olykor a mesterkéltszerű szerénykedés, az alázatosság külső leple alatt, de nyilvánvaló módon.

Dicsőítjük az egyházat, a csodálatos családot, Isten nagyszerű

népét, elbeszéljük csodálatos eredetét, eredményeit, erényeit. Magasztaljuk a legnagyobb egyházat, és vele együtt magasztaljuk önmagunkat. Észre sem vesszük, hogy közben milyen bántó lebecsüléssel kezelünk mindenki mást – a hitetleneket, világiakat, a más egyházakhoz tartozókat, akik között pedig valódi juhait, egész népe van még az Úrnak. Nem vesszük észre, hogy pontosan beteljesítjük a laodiceai üzenet jellemzését!

Ennek látványa, megtapasztalása visszataszító sokak számára. Sokszor ez az evangelizáció legfőbb akadály. Ez a szellem, ez a lelkület, amely süt, árad mindenből. Mily undorító ez főként Istennek, s ne csodálkozzunk, hogy kivet szájából azokat, akik ebben az állapotban maradnak. Milyen szégyen, hogy a legtisztább evangélium mellett ilyen állapotba kerülünk, így megalázzuk Isten ügyét igaz cselekedetek nélküli önigazult dicsekvésünkkel, és mindezt még csak észre sem vesszük!

Állítjuk, hogy gazdagon indulunk, és azóta is csak gazdagodtunk. De íme, az Úr szemében semmi értelme a mi vélt gazdagságunknak. Nem gazdagodtunk az ige ismeretében sem, amelyre pedig olyan büszkék vagyunk, mert önelégültségünk ebben is megakadályozott. Milyen tökéletes megalapozást kaptunk ahhoz, hogy hatalmassá nőjünk az ige ismeretében közel százötven éves történelmünk folyamán – és mily kevésre juthattunk! Mondjuk más egyházakra, hogy megmerevedtek, megrekedtek elődeik tanításánál, pedig tovább kellett volna

Kondor Béla (1931–1972):
Ítélező / Késes angyal

kutatniuk és építkezniük az örökségül kapott jó fundamentumon. De ugyanebbe estünk bele mi is! Ismételtetjük, csillogtatjuk meglévő tudásunkat, gyönyörködünk logikájában, de nem fejlődünk tovább – noha az ige csodálatos mélységei és összefüggései várnak még felfedezésre –, mert nekünk „*sem mire sincs szükségünk*”. Oly szigorú és olyan fájdalmasan igaz ez az üzenet, hogy alig viselhetjük el, ha igazán belegondolunk.

Mindennek igen mély megbánást kellene előidéznie bennünk!

Az Úr tanácsa

„*Azt tanácsolom néked, végy tőlem...*” A szabad akarat valósága miatt csak tanácsolni lehet. De mily nehezen fogadja el a tanácsot magától az Úrtól is az a gyülekezet, amely azt hiszi, oly gazdag, hogy semmire sincs szüksége.

Annak az egyháznak, amely szinte teljesen emberi vonalra csúszott – emberi erőfeszítések, szervezet, módszerek, emberi vezetői eszmék, teljesítmények, emberek kultusza – meg kell tanulnia Krisztustól kérni, egyszerű, gyermeki hittel az Úrtól venni. Vakságunkból felocsúdva meg kell utálnunk fertőzött öngazságunkat, el kell fordulnunk az emberiben való bizakodástól, és sóvárgó vágyakozással kell kérnünk a tiszta mennyei szeretetet és lelkületet, Isten megszentelő jelenlétét és az Ő hatalmas erejét.

„*Végy tőlem tűzben megpróbált aranyat.*” (Vö. 1Pt 1,7) Az igazi hit nem elméleti igazságok ismerete és értelmi elfogadása, hanem az igazság forró szeretete, amely átalakít szívet, lelket, életet, cselekedetet, mert mindenestől megtagadja az önzést, és összekapcsol a mennyyel, Isten szeretetével. Az igazi hit és szeretet mindig „*tűzben megpróbált*”, mert „*tűzet gyújt*” bennünk és körülötünk (vö. Lk 12,49). Az eseménytelen, monoton, langyos keresztény élet mögött csak holt hit lehet. Íme, a büszke „hívó maradék egyháznak” nincs hite, nincs igazi

szeretete Isten és felebarátai iránt. Lehet-e ennél szegényebb?

„*...és fehér ruhákat, hogy öltözteted legyen, és ne láttassék ki mezítelenséged rútsága.*” (Vö. Zak 3,1–5; Jel 19,6–8) Isten látja, mások látják – csak mi nem látjuk, hogy kilátszik mezítelenségünk rútsága. Milyen megalázott állapot! Igen, valóban oly rút az öngazságunk, az igazi, gyakorlati krisztusi erények híján lévő életünk, mint a kilátszó mezítelenség. Visszataszító mindenkinek, aki nem vak. Mily kegyelmes az Úr, hogy mégis, még mindig megigazulást kínál a megváltó Jézus Krisztus által! Milyen vigasztaló, hogy Laodicea gyógyítható még.

Az Úr kemény feddésének alapja: a szeretet

„*Akiket én szeretek, megfeddem és megfenyítem. Légy buzgóságos azért, és térj meg!*” Ez az üzenet csúcspontja. A minden értelmet felülhaladó isteni szeretet meglepő és megdöbbentő megnyilatkozása ez. Az előző leleplezés és rábizonyítás után megsemmisítő ítélethirdetést várunk. És az emberek milyen gyakran így is folytatják! Ó, milyen vakok, hogy nem hallják, nem értik meg azt, ami a legcsodálatosabb a laodiceai üzenetben! Az Úr, aki eddig „*megsebesített*” szavaival, most „*bekötöz*”. Elmondja, hogy szeretete bizonyossága ez a végtelenül súlyos üzenet. Biztosít arról, hogy éppen szeretete miatt nem emlékezik meg semmi őszinteségről és erényről, amelyekből pedig szintén van valamennyi Laodiceában,

hiszen éppen azért szánja, szereti az Úr, és fáradozik érte ezzel az élesen metsző üzenettel is. De az önigazultság és az önelégültség bűne olyannyira elhatalmasodott felettük, és ez akkora veszedelem, hogy emellett nem emlékezhet meg az Úr semmi jóról. Fel kell ráznia Laodiceát, vakságát meg kell világosítania.

A merész emberek az Úr helyett lezárják azt, amit Ő még nyitva hagyott. Éppúgy nem nyilatkozik Jézus utolsó fáradozása eredményéről vagy eredménytelenségéről, mint ahogy Izraelről sem nyilatkozott még a terméketlen fügefá példázatában. Ne válalkozzék tehát erre ember sem, akinek sejtelve sincs Isten szeretetének, hosszútűrésének magasságáról és mélységéről, és Szentlelke újjáteremtő hatalmáról, valamint az emberi szívek, sorsok titkait sem érti!

Milyen fontos lenne Ellen White-nak ezt a bizonyágtételét is megszívlelnünk: „A laodiceai üzenetnek az a rendeltetése, hogy megszabadítsa a gyülekezetet a fanatikus befolyásoktól, de Sátán erőfeszítése arra irányul, hogy megrontsa ezt az üzenetet, és lerombolja befolyását. Jobban tetszik neki, ha egyes fanatikus személyek magukévá teszik ezt a bizonyágtételt, mintha megmaradnak egy langyos állapotban. Látam, hogy az üzenetnek nem az a rendeltetése, hogy arra késztesse, hogy testvér bíraskodjék a testvére felett, hogy megmondja neki, mit tegyen, és pontosan milyen messzire menjen el, hanem mindenkinek a saját szívét kell kutatnia és saját egyéni megváltozása munká-

jában kell részt vennie.” (*Spiritual Gifts*, 2. köt., 223. o.)

Aki ma szereti az egyházat, mint az Úr, az megfeddi. Azok szeretik igazán ma a gyülekezetet, akik feltárják bűneit, és újbóli, teljes megtérésre kérlelik. De akik nem szeretik az egyházat és benne az egyeseket, azok ne feddjenek, azok ne vegyék ajkukra ezt az üzenetet, mert az Ellenség tervének munkálóivá lesznek. Akik nem tudják szeretettel kérlelni az „idősebb testvért is” úgy, mint az Atya (Lk 15,25–32), hanem csak megvetni, kipellengérezni tudják egyébként valóban bántó és rút lelkületét és magatartását, azoknak még sok alázatot, önismeretet és isteni szeretetet kell tanulniuk az Atyától és a Fiútól.

Az utolsó lehetőség

„Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek, ha valaki meghallja az én szótomat, és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, és ő énvelem.” Hogy felcserélhetné szegénységét egyetlen pillanat alatt a legnagyobb gazdagságra Laodicea!

Másrészt pedig milyen rémítő: Az Úr gyülekezetének ajtaja előtt, kívül áll! A gyülekezet csaknem elveszítette léalapját, küldetése értelmét, a Mester vezetését. Igen, Istent ki lehet szorítani a saját egyházából is.

Mióta zörget az Úr? Egy igazán lelki kiértékelésű, Isten szemével nézett adventtörténelem fényében lehet csak ezt megmondani. De van egy másik kérdés is: Vajon meddig fog még zörget-

ni? Mennyi a méltányos kegyelmi idő, amin túl már semmit sem érne az ő szerető fáradozása, mert a mi szívbeli megkeményedésünk jóvátehetetlenné vált? Bizonyos, hogy van remény, van még megtérési lehetősége Laodiceának, mert az Úr még hív és zörget. De bizonyos az is, hogy nem fogja ezt mindenki meghallani, és megnyitni az ajtót. „Ha valaki...” – mondja Jézus. Az egyesekért, a néhányért is megteszi ezt.

Hatalmas ígélet

„Aki győz, megadom annak, hogy az én királyi székembe üljön velem, amint én is győztem, és ültem az én Atyámmal az ő királyi székében.” Milyen sürgős Laodicea ébredése! Még a maga küzdelmét is meg kell harcolnia, mielőtt lezárul Krisztus közbenjárása és főpapi szolgálata, és vele bezárulna a kegyelem ajtaja örökre. Ott kellene már tartanunk, hogy ezt hirdessük, ezt értsük, és segítsük egymást, hogy „győzzünk, amint Jézus győzött”. De ez a jelenvaló igazság azonban nagyrészt homályban van még számunkra. Még ott sem tartunk, hogy felfogtuk volna az ébresztő üzenetet. Késve vagyunk, félelmetesen késve, de még nem elveszve. Ébredjünk hát, azonnal és igazán!

„Akinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!” Ha igazán meghalljuk az üzenetet, ma még megmenekülhetünk.

Vankó Zsuzsa

Ferenczy Károly (1862–1917): Józsefet eladják testvérei

Lapunk előző számában közöltük a taizéi közösség vezetője, Alois Löser felhívását: Merjen minden keresztény „egy fedél alá állni”, fogadják el mindannyian Ferenc pápát „az egység előmozdítójaként”!

Meglepetésszerűen hatott ez a felhívás (amit a szerző akaratából sok országban leközöltek az általa kiválasztott újságok), de valójában már jó ideje voltak előjelei e fordulatnak. Az ökumenikus mozgalomban egyre hangosabbá vált és egyre több visszhangot kapott egy új jelszó: „egy látható egyház.” (Korábban csak „párbeszédéről” és „közös szolgálatról” volt szó a világban levő világ iránt.) Néhány sor az Egyházak Világtanácsa¹ tavalyi, 10. nagygyűlésének² záró

nyilatkozatából: „Ne lankadjon el kötelezettségünk az Egyházak Világtanácsát alkotó egyházak közösségének elsődleges célja iránt, vagyis egymást az egy hit és az egy úrvacsorai közösség *látható egységére* hívjuk... Ehhez a közös hivatásunkhoz hűen együtt fogjuk keresni az egy, szent, egyetemes és apostoli egyház teljes, *látható egységét*. Az egyház egységének munkálása folyamán megnyílunk arra, hogy egymás hagyományának ajándékait befogadjuk, és kölcsönösen felajánljuk saját ajándékainkat egymásnak.”³

Az „egy fedél alá állásra” biztató taizéi felhívás nálunk, Magyarországon, a *Heti Válasz* c. folyóirat február 6-ai számában jelent meg. Az idők jelei felgyorsulásának

A PRÓFÉTIKUS BETELJESEDÉS FELGYORSULÁSA:

„JÓZSEF VÁRJA TESTVÉREIT!”

újabb bizonyága: Íme, máris ismertté vált köreinkben két videó⁴, amelyek még radikálisabb megfogalmazásban biztatnak a látható egység megvalósítására – a pápa fősege alatt. Ezen belül magának Ferenc pápának a videóüzenete különösen jelentőségteljes.

Miről szólnak ezek a videók? Az észak-amerikai karizmatikus evangéliumi⁵ protestánsok lelkes-értekezletén az anglikán hitvallá-

4 A YouTube „Kürtszó” felhasználóneve alatt megtalálhatóak a videók: https://www.youtube.com/channel/UCO1DM1k6lUk_FzD12rJl-pg/videos.

5 Az evangéliumi (angolul: evangelical) protestánsok megjelölés azokra az amerikai protestánsokra vonatkozik, akik hevesen tiltakoznak a szekularizáció, az elvallástalanodás jelenségei ellen a 20. század elejétől fogva, és harciasan védelmezik az úgymond „hagyományos keresztény hitelveket” (köztük különös hangsúllyal a vasárnapot is). Keresztény fundamentalistáknak is nevezik őket, mivel az egész társadalmat az általuk vallott keresztény fundamentumokra akarják helyezni. Mára nagy részük a felekezeti határokon túl is terjedő karizmatikus mozgalomhoz csatlakozott.

1 Az ökumenikus mozgalom protestáns és ortodox egyházakat tömörítő, a Vatikáni Egységítőkarsággal pedig szoros kapcsolatot tartó csúcsszerve.

2 A dél-koreai Puszanban tartották, 2013 novemberében.

3 *Theologiai Szemle*, 2014/1., 42. o., Isten ajándéka és elvívása az egységre – és a mi elkötelezettségünk, Nyilatkozat az egységről c. dokumentum.

sú, a Bárka Közösséghez tartozó Tony Palmer püspök erőteljesen biztatja a jelenlévőket a látható egység haladéktalan megvalósítására, a katolikus egyházzal való megbékélésre, majd Ferenc pápa videoüzenetét ismeretei a jelenlévőkkel. Az értekezleten jelenlévő lelkészek mögött – mint azt az utána szószerűre lépő Kenneth Copeland, az ismert, nagy tekintélyű karizmatikus vezető mondja – „szó szerint tízezrek” állnak, vagyis az amerikai karizmatikus evangelical protestánsok nagy tömegei.

Ezeket a videókat minden testvérünknek látnia kell! Nem lehet

írásban visszaadni azt a léghőrt, a szereplők gesztusait, Kenneth Copeland nyelveken imádkozását és áldáskérését a pápára. Mind több gyülekezetben vetítik le szombat délután ezeket a videókat, hogy a testvérek utána megbeszéljék, mit is láttak, és mit gondolnak ezekről. Valójában nem is elég egyszer megnézni ezt, nem fogja fel mindjárt az ember a kijelentések súlyát. Noha egy írás nem helyettesítheti a videó megtekintését, most mégis felhívjuk a *Kürtszó* olvasóinak a figyelmét néhány fontos megnyilatkozásra, illetve az említett szereplők által használt kifejezésre.

Kiemelések Tony Palmer nyilatkozataiból:

- Mi már egy „*posztprotestáns*” (protestantizmus utáni) korszakban élünk. A protestantizmusnak, a protestálásnak vége, az 1999-es (16 évvel ezelőtt született!) katolikus–lutheránus közös nyilatkozat lezárta ezt a korszakot.
- „*Spirituális ökumenizmusnak*” lehet nevezni az ökumenikus egységtörekvések mostani új irányzatát.
- „*A sokféleség, a változatosság Istentől való dolog – a megosztás az, ami ördögtől való.*”
- A „*lelki rasszizmus*” bűnében leledzenek azok, akik saját felekezetükhöz, illetve annak hagyományaihoz ragaszkodnak.
- „*Amikor tiltjuk a keresztények egyesülését, akkor a kereszt munkáját utasítjuk el*”, mert a kereszt egyesít. Bűn bármit is magasabbra emelni a keresztnél, amely egységre kötelez.
- „*Isten azért hozott ide engem..., hogy Illés lelkével legyek itt... [Illés missziója az volt], hogy a fiak szívét az atyákhoz, és az atyák szívét a fiakhoz fordítsa, hogy utat készítsen az Úrnak... Illés lelke nem más, mint a megbékéltetés lelke, hogy a szívek újra egymásra találjanak.*”
- *A dicsőség az, ami összeköt minket, nem a tanítás!* Ha elfogadod, hogy Krisztus bennem él, és Isten jelenléte bennem van, és az ő jelenléte bennetek is megvan, akkor ez minden, amire szükségünk van.

Előzetesen azonban rá kell mutatnunk arra, hogy a karizmatikus irányzat szinte hihetetlen hódítást ért el a kereszténység köreiben. Az Egyházak Világtanácsa Missziói és Evangelizációs Állásfoglalása (2012) is megállapítja: „*A különböző helyeken létrejövő erős pünkösdi és karizmatikus mozgalmak a kereszténység meghatározó jellemzői napjainkban.*”⁶ Az egyik videofilm is említi, hogy a protestantizmus köreiből kiinduló karizmatikus mozgalom ma már a katolikus hívők köreiben is olyannyira hódít, hogy mintegy 200 millió katolikus karizmatikust tartanak számon a világon. A pünkösdi karizmatikus mozgalom a lelki élményekre, az érzelmi átélésekre teszi a hangsúlyt, a tanítás, a Biblia-tanulmányozás, a bibliai elvekhez való ragaszkodás ehhez képest háttérbe szorul. Ez tökéletesen megfelel a mai embertömegek mentalitásának: Gondolkodni nem érnek rá, nem szeretnek, nincs türelmük hozzá,

⁶ *Theologiai Szemle*, 2014/1., 43. o.

Tony Palmer és Kenneth Copeland kézfogója. Az előtérben a pápai videoüzenet egy pillanatképe

Kiemelések Ferenc pápa videoüzenetéből:

- „Nem olaszul, sem nem angolul, hanem *szívből szeretnék beszélni...* Ez egy olyan nyelv, mely egyszerűbb... Két szabálya van: szeresd Istent mindenekfelett, és szeresd embertársadat, mert ő a testvéred. Ezzel a két szabállyal előbbre juthatunk.
- *Örülök annak, hogy az egyetlen Urat, Jézus Krisztust imádni gyűltetek egybe, és hogy imádkoztok az Atyához a Lélek elnyeréséért.*
- *Elkülönültek vagyunk, mert a bűn, a mi bűneink válasznak el minket egymástól. A történelem során felhalmozódott félreértések... Mindnyájan vétkeztünk.*
- *Sóvárogva várom, hogy ez a különállás véget érjen, és közösségre lépjünk egymással.*
- *Vágyom az ölelésre, melyről a Szentírás beszél, hogy amikor József testvérei az éhínségtől szenvedtek, lementek Egyiptomba, hogy élelmet vásároljanak..., a testvérüket találták meg... Rá kell találunk egymásra, mint testvéreinkre. Együtt kell sírnunk, ahogyan József is tette. Ezek a könnyek egyesítenek minket. A szeretet könnyei.*
- *Az egység csodája elkezdődött. Egy híres olasz író, Manzoni egy egyszerű emberről írt egyik regényében, aki ezt mondta: „Sohasem láttam olyat, hogy Isten megkezdett volna egy csodát, amit ne végzett volna be.” Ő be fogja végezni az egységnek ezt a csodáját.*

olvasni sem olvasnak, csak gyors (főként képi) információk és jelzavak jutnak el a tudatukhoz, viszont érzelmihiányosak, lelki-érzelmi élményekre szomjaznak.

Aki a videókat megnézi, fogalmat alkothat arról, hogy mit is jelent ez a bibliai kifejezés: „Babilon részegítő bora.” A hatását is láthatja: a jelenlévők lelkesen mondanak igent a pápa üzenetére, imádkoznak érte Kenneth Copeland nyelveken szóló, „Lélekben való” imádságával, és kórusban áldást mondanak a pápára.

Eszünkbe juthat egy idézet Ellen G. White *A nagy küzdelem* c. könyvéből: „Az Egyesült Államok protestánsai elsőként fognak a szakadékon át kezet nyújtani a spiritizmusnak; és átnyúlnak a mélység felett is, hogy a római hatalommal kezet fogjanak. E hármas szövetség hatására ez az ország követni fogja Rómát a lelkiismeret jogainak sárba tiprásában.” (Közelgő küzdelem c. fejezet) A spiritizmusnak fordított szó az eredeti angolban: *spiritualizmus*, amely a karizmatikus irányzat pontos megjelölése, illetve megfelelője (lásd a szóban forgó idézet szövegösszefüggését is).

Úgy tűnik, hogy a „három szövetség” – protestantizmus, spiritualizmus, pápaság – szinte összeállt, vagy legalábbis erőteljesen formálódóban van az Egyesült Államokban. Ehhez társul még az a hír, amiről szintén az elmúlt hetekben szerezhettünk tudomást: Republikánusok és demokraták egy akarattal meghívták Ferenc pápát, hogy 2015-ben tartson beszédet az USA kongresszusában, amit minden újsághír páratlan, korábban elképzelhetetlen eseménynek jelent ki.

Albrecht Dürer (1471–1528): Parázna Babilon – a fametszet részlete

Ami a keresztények egységsülését, illetve ezzel együtt a világ politikai, társadalmi, vallási térképének az átrendeződését (Jel 13. és 17. fej. próféciai szerint) siettetni fogja, az minden bizonynyal az a pszichikai hangulat lesz, amit a közeljövő sűrűsödő és súlyosbodó természeti katasztrófái idéznek elő. Részletek egy újságcikkből:

„Újabb részletek láttak napvilágot az ENSZ készülő klímajelentéséből. Az új szöveg a korábbinál is sötétebb képet fest a világ közeljövőjéről. Legutóbb tavaly ősszel jelentek meg információk az ENSZ Éghajlat-változási Kormányközi Testülete (IPCC) következő, 2013–2044-es dátumozású klímajelentéséről, és már az akkori részered-

mények is sokkolták a világot. A közreadott újabb adalékok szerint... a klímaváltozás radikálisan fölerősíti és fölgyorsítja a világban amúgy is érzékelhető negatív tendenciákat. Vagyis az időjárási szélsőségek gyakoribbá és intenzívebbé válnak, nőnek a pénzügyi és kulturális egyenlőtlenségek, új járványok megjelenésére és régi, már legyőzöttnek hitt betegségek újbóli megjelenésére kell számítani, több lesz a gazdasági csőd, a fegyveres konfliktus és a menekült, elfogy az ivóvíz és az élelmiszer, több hibával működnek majd az infrastruktúrahálózatok... Belátható időn belül nincs esély olyan nemzetközi megállapodásra, amely képes lenne mérsékelni a most már egyértelműen emberi eredetűnek tekin-

tett klímaváltozás kockázatait, elsősorban a fejlett világ és a fejlődők érdekellentéte miatt.” (Népszabadság, 2014. 03. 19., a Klíma-jelentés: még sötétebb a globális jövő c. írásból.)

Mindezek a nagyon egyértelmű jelek Jézus felhívását helyezik a szívünkre: „Ezenképpen ti is, mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa! ...Vigyázzatok azért minden időben, kérvén, hogy méltókká tétessetek arra, hogy elkerüljétek mindezeket, a mik bekövetkeznek, és megállhassatok az Emberfia előtt!” (Lk 21,31.36)

Vankó Zsuzsa

ERZSÉBETTŐL ERZSÉBETIG

Friss hír: Inkább személyes, mint állami látogatás jellegét öltötte II. Erzsébet brit uralkodó néhány órás római tartózkodása április 3-án, amelyen Ferenc pápával találkozott. Az anglikán egyházat vezető uralkodó saját angliai birtokairól származó biotermékeket és italokat (közte egy üveg Balmoral whiskyt) ajándékozott Ferenc pápának, míg a katolikus egyházfő egy 1679-ben XI. Ince pápa által kiadott pergament nyújtott át vendégének, amellyel kiterjesztették Szent Eduárd tiszteletét az egyetemes egyházban. Ezen kívül az egyházfő a királynő tavaly született dédunokájának, György hercegnek egy keresztel díszített földgömböt küldött ajándékba.

II. Erzsébet átadja ajándékait Ferenc pápának

A hír első hallásra nem túl érdekfeszítő. Két államfő találkozik, és e találkozó során apró figyelmességgel kedveskednek egymásnak. II. Erzsébet királynőként egyébként is már harmadjára járt a Vatikánban, és Ferenc az ötödik pápa, akivel személyesen is találkozott.

Ami a hírt érdekessé teszi, az ajándék. Egy államfői ajándéknak ugyanis többnyire szimbolikus jelentőségűnek kell lennie. A Balmoral whiskyt nem érdemes idesorolni. Annál inkább a Szent Eduárd tiszteletére való emlékeztetést.

Hitvalló vagy Gyóntató Szent Eduárd¹ az utolsó (vagy inkább az utolsó előtti) angolszász király, aki bőkezűen támogatta az egyházat – ő építtette 1045 és 1065 között a westminsteri apátságot is. Azt viszont csak az angol iskolákban tanítják, hogy Eduárd, saját gyermeke nem lévén, halálos ágyán Haroldot, Wessex grófját jelölte meg utódjának. Ez azonban nem tetszett II. Sándor pápának, aki

Hildebrand (a későbbi VII. Gergely pápa) tanácsára rendeletben mondta ki, hogy II. Harald, Anglia törvényes királya trónbitorló, ezért kiátkozta követőit, és egyúttal a normandiai herceget, „Fattyú” Vilmost² ismerte el uralkodónak. A pápa felruházta Vilmost „A menny bosszúállója” címmel, aki 1066-ban, a hastingsi csatában megölte Haroldot, valamint elfoglalta Angliát. A pápa immár Hódító Vilmosként királlyá koronázta, és egyúttal megkövetelte tőle, hogy az angol népnek „megtanítsa a Krisztus helytartójának kijáró engedelmességet, és az ezzel járó járandóságok pontos fizetését”.

Ami pedig a földgömböt illeti, csak látszatra tűnik fölösleges ajándéknak egy csecsemő számára. Sokkal inkább a szülőknek szóló finom, de félreérthetetlen figyelmeztetés a pápák 1099-től máig érvényes beiktatási esküjére: „Tudd meg, hogy fejedelmek és királyok atya vagy, a világ ura, a mi megváltó Jézus Krisztusunk földi helytartója.”

1 Az angol Edward The Confessor egyaránt jelent *Hitvalló* és *Gyóntató Eduárdot*.

2 Vilmos a sokatmondó nevű Ördög Róbertnek, Normandia hercegének törvénytelen kapcsolatából született.

Hitvalló Eduárd a bayeux-i kárpit ábrázolásán

A tudósítások még hozzáteszik, hogy II. Erzsébet uralkodása óta az anglikán és a katolikus egyház kapcsolata sokat javult. A kérdés csak az, hogy mihez képest?

A MÉLYPONT

A választ egy másik uralkodónál találjuk meg. Őt is Erzsébetnek hívták, és hasonlóképpen hosszú uralkodást mondhatott magáénak. Bár a „feleség-halmozó” VIII. Henrik leánya volt, Anglia világhatalmi felemelkedése mégsem apja nevéhez fűződött – aki abszolutista királyként az anglikán egyház fölött is hatalmat gyakorolt –, hanem I. Erzsébet uralkodásához. Ám ez nem „a pápasággal való kapcsolat javulásának” volt köszönhető. V. (Szent) Pius ugyanis – akit az eretnekek kérlelhetetlen üldözése miatt a „szent terror” pápájának is neveztek³ – 12 ezer koronával támogatta az Erzsébet királynő ellen északon kitört felkelést, kijelentve, hogy akár személyesen

3 A korábbi pápa, IV. Pál főinkvizitoraként többször menekülnie kellett a népharag elől. Pápaként Európa több királyától levélben követelte, hogy minden eretneket húzzanak karóba, és „mindent öntsön el a vér”. II. Fülöp iszonyú inkvizíciós hadjáratát is segítette Spanyolországban. Újjáépítette az inkvizíció palotáját, és szigorú büntetéseket vezetett be – már az eretnekség gyanújáért is halál vagy száműzetés járt.

is részt vesz a háborúban. A felkelés leverése után pedig a *Regnans in Excelsis* bullájában (1570) rögvest kiközösítéssel sújtotta Erzsébetet: „Kinyilvánítjuk, hogy a fentebb említett Erzsébet eretnek és az eretnekek felbujtója, ezért őt és támogatóit a kiátkozás ítélete alá helyezzük. Őt megfosztottnak nyilvánítjuk az említett királyság trónjára való állítólagos igényétől, és minden uralkodói jogától, méltóságától és kiváltságától... Megparancsoljuk és megtiltjuk a lordoknak, az alattvalóknak és népeknek, hogy neki ne engedelmeskedjenek... Mindenkit, aki e fentiek ellenére cselekszik, hasonló átokkal sújtunk.” A pápát az sem készítette meggondolásra, hogy e kiátkozás következményeként az angol katolikusok *ab ovo* hazaárulók lettek. Mivel a hazaárulás halállal volt büntetendő, ezért 120 papot és 60 világit azonnal ki is végeztek az angol hatóságok. (Nekik 250 évvel többet kellett „várni” a szentté avatással, mint az 1712-ben szentté avatott V. Piusnak.)

Az V. Piust követő pápa, XIII. Gergely sem tétlenkedett az Erzsébettel való kapcsolatok „mélyítésében”. E pápa neve ugyanis nemcsak a róla elnevezett naptárreformról ismert, hanem arról is, hogy nyíltan támogatta Erzsébet királynő meggyilkolását: „...bárki eltávolítja őt erről a világról az Isten szolgálata köteles céljából, nemhogy nem vétkezik, hanem érdemeket szerez, mindenekelőtt tekintetbe véve V. Pius ellene hozott ítéletét.” Az érdemek felől valott meggyőződését azzal is bizonyította, hogy miután Szent Bertalan éjszakáján (1572. aug. 24.) Medici Katalin több ezer protestánst mészároltatott le Párizsban, a hírre *Te Deumot* mondott és emlékérmeket veretett, „Isten megnyilvánult kegyelme” felirattal.

Végül V. Sixtus, a „vaspápa” sem akart lemaradni elődeitől. 1587-ben egymillió aranydukáttal⁴ támogatta a Nagy Armada Anglia elleni hadjáratát. Arról nem tehetett, hogy a hatalmas spanyol hajóhad végül is megsemmisítő vereséget szenvedett, és ezzel megnyílt az út a szigetország nagyhatalmi törekvései előtt.

A HALÁLOS SEB BEGYÓGYULT

I. Erzsébettől II. Erzsébetig eltelt négyszáz év. Az uralkodó által vezetett anglikán egyház időközben

4 Ez mai értéken számítva kb. 65 és 180 milliárd forint között lehet. Összevetésül: a *Medici-palota* építése a XIV. században 5000 aranydukátba került.

nagy változáson ment keresztül. Egyre nyilvánvalóbb formában mutatja ki közeledését a Vatikánhoz, sőt számos anglikán csoport csatlakozott is a katolikus egyházhoz. Az önállóság érvei egyre fogyatkoznak. Mintha egyfajta álomból ébrednének, François Villon szavaival: „Tudom, az álmom mit jelenthet. / Tudom, mik a cseh tévtanok, / Tudom, hogy Róma sosem enged. / Csak azt nem tudom: ki vagyok?”⁵

Hogy kik ők, azt a Biblia Rómához való viszonyukban világosan értésre adja. Mert Róma nem változott. Ahogy régen, most is mások feletti misztikus erejét hirdeti, mert „az ő homlokára egy név volt írva: Titok; a nagy Babilon, a paráznáknak és a föld utálatosságainak anyja..., akivel paráználkodtak a föld királyai, és az ő paráznaságának borával megrészegedtek a föld lakosai.” (Jel 17,5.2) Ez a viszony a „nagy parázna” és a „parázna lányok” viszonya. Ez a viszony minden egyházat megkísért. Jézus utolsó figyelmeztetése az Ő végidőkben élő népéhez ezért olyan drámai: „Fussatok ki belőle, én népem, hogy ne legyetek részesek az ő bűneiben, és ne kapjatok az ő csapásaiból.” (Jel 18,4)

„Megmutatta nekem az Úr, hogy a hamis pásztorok ittasak voltak, de nem bortól; hogy tántorogtak, de nem szeszes italtól. Istennek igazsága lepecsételt könyv számukra; nem tudják olvasni. Ha megkérdik őket, hogy a hetedik nap a Biblia igaz szombatja-e, akkor meséssel térnek ki a válasz elől. Láttam, hogy az ilyen próféták a puszták rókáihoz hasonlítanak. Nem álltak a résekhez, s nem álltak a nyáj mellé, hogy Isten népe megállhasson az Úr nagy napjának viadalában. Ha az emberek elméje nyugtalan, és a hamis prófétáktól kérdezősködnek az igazság felől, ők mindig a legkönnyebb és legjobb utat választják, hogy a kérdezők lelkiismeretét megnyugtassák, még ha emiatt saját álláspontjukat többször kell is változtatniuk. Ezek a pásztorok már többször megismerhették volna a világosságot; de a világosságot nem akarták elismerni. Inkább többször megváltoztatták eddigi nézeteiket, hogy kitérjenek az igazság elől, és a végső következtetéseket – melyekre el kellene jutniuk – elkerülhessék, ha előbbi nézeteik mellett továbbra is kitartanak. Az igazság ereje alapjaikban ingatta meg őket, azonban ahelyett, hogy engedtek volna annak, in-

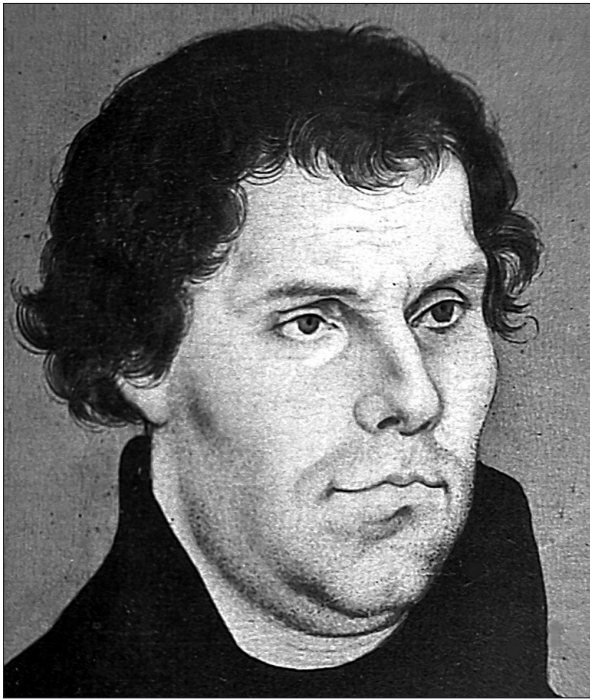
kább újabb alapot vetettek, míg önmaguknak is elmentmondtak.

Láttam, hogy ezek a pásztorok Isten régebbi tanításait megtagadták; megtagadták és elvetették azokat a dicső igazságokat, melyeket buzgón hirdettek, s mindenféle tévelygések vették őket körül. A tévedésektől egészen megrészegedtek, úgy, hogy nyájukat a halálba vezették. Isten igazságának ellenségei még éjjel, ágyukban is azon törnek fejüket, hogyan találhatnának ki valami újat, valami érdekeset az igazság ellen, ami a népet érdekelné, s ami alkalmas lenne arra, hogy visszatartsa és eltávolítsa őket a legfontosabb igazságtól. S amit éjjel kigondolnak, azt nappal nagy garral hirdetik.

Megmutatta nekem az Úr annak szükséges voltát, hogy azok, akik hiszik, hogy az utolsó kegyelmi üzenet korában élnek, elkülönüljenek azoktól, akik naponta újabb és újabb tévedéseket késznek elfogadni. Láttam, hogy se öregek, se ifjak ne legyenek gyülekezéseiken; mert helytelen dolog azokat bátorítani, akik tévedéseket hirdetnek, s megmérgezik az emberek lelkét, tanításaik pedig embereknek parancsolatai. Az ilyen gyülekezetek hatása nem jó. Ha Isten már megszabadított minket ily tévelygésektől és sötétségtől, akkor ragaszkodjunk szabadságunkhoz, melyre Isten hívott, és örvendezzünk az igazságnak. Istennek nem tetsző, ha odamegyünk, hogy tévedéseket hallgassunk, anélkül, hogy kötelesek volnánk, kivéve, ha Isten küld minket ilyen összejövetelekre, ahol erőszakosan akarják a népet megtéveszteni. Isten angyalai nem öröködnék többé felettünk, s mi védtelenül ki vagyunk szolgáltatva az ellenség támadásainak, aki rossz angyalai segítségével elménket elsötétíti, és lelki erőnket meggyengíti. A minket övező világosságot fertőzi a sötétség...

Láttam, hogy nincs időnk mesék hallgatására. Elménket ne engedjük elterelni, hanem a korszerű igazság foglalkoztasson. Bölcsességre törekedjünk, hogy mind jobban megértsük álláspontunkat, hogy a Szentírás alapján adhassunk számot a bennünk élő reménységről, szelídséggel és félelemmel. Mialatt hamis tanokat és tévedéseket vésünk elménkbe, az alatt nem foglalkozhatunk azokkal az igazságokkal, amelyek Izrael házáat alkalmassá teszik és előkészítik arra a nagy napra, melyen meg kell állnunk az Úr előtt.” (*Tapasztalatok és látomások*, Hamis pásztorok c. fejezet)

5 François Villon: *Ballade des menus propos* (Mészöly Dezső fordítása).

Luther Márton (1483–1546)

„Az Isten iránti szeretet akkor tiszta, ha az öröm és a szenvedés egyenlő hálára indít.”

(Simone Weil)

„Amíg élünk, nem lesz olyan nap, hogy valamiképpen meg ne kísértessünk. Mert van Kísértő. Ám nem lehet olyan nap, amelyen meg ne szabadulhasunk. Mert van Szabadító!”

(Gyökössy Endre)

„Akinak szokásává vált, hogy a lelkiismeretével, a Bibliájával és Istenével beszélgessen, az az egész világmindenséggel, sőt még az ördög világával is szembenézhet, a legkisebb félelem nélkül.”

(Charles H. Spurgeon)

„Az imádság kulcsával kinyithatod a mennyet.”

(Charles H. Spurgeon)

„Isten soha nem helyezi pecsétjét üres lapra.”

(Charles H. Spurgeon)

Luther Márton gondolatai

„Igen kevesen vannak, akik a boldog reménységet, Isten országának eljövendő, soha el nem múló örökségét várják, s olyan bizonyosan várják, hogy jobban magukénak érzik, mint jelenvaló életüket. Kevesen vannak, akik ezt az ideig való életet csak homályos vaküvegen át, a másik, örökkévaló életet pedig tiszta, nyitott szemmel nézik. A boldog reménységet s égi örökséget, sajnos, sokan elfelejtik, e rövid élet mulandó javaival pedig sokat is törődnek. A mulandó mindig előttük van, gondolnak rá, aggódnak érte, örülnek néki, az örökkévalónak pedig hátat fordítanak. Azt éjjel-nappal hajszojják, ezt szélnek eresztik. A keresztyén ember azonban az ellenkezőt tegye. E múltó életre csak csukott szemmel hunyorogjon, az örök életre pedig tágra nyitott szemmel nézzen. E földi életben csak bal lábával tartózkodjék, jobb lábával és egész szívével pedig a mennyei életbe támaszkodjék. Ezt várja mindig – örvendező, bizonyos reményben.” (Idézi: *Jer, örvendjünk keresztyének!* Evangélikus Sajtóosztály, Bp., 1995, 401. o.)

„Az nem vitás, hogy egyház van, és hogy annak engedelmeskedni kell. Az a kérdés csak, hogy melyik ez az egyház?! A kérdést nem emberi szó vagy megítélés dönti el. Ha bizonyosat akarunk tudni, akkor nekünk arra kell hallgatnunk, amit Krisztus mond az igében. Eszerint pedig az egyház az a gyülekezet, amely Krisztust szereti, és igéjét megtartja. Az igazi egyház megismerésének tehát csak egyetlen megbízható zsinórmértéke és próbaköve van, s ez a Krisztus igéje, annak hirdetése, hallgatása és megtartása. Lehetetlen ugyanis, hogy e kérdésben ki-ki saját tetszése szerint szóljon s tegyen, aztán pedig azt állítsa, hogy mindez a Szentlélektől van. Krisztus tehát egyházát az igéhez kötötte. Hogy az egyház igazán egyház-e, annak legfőbb bizonyítéka az, hogy bírja, tanítja, hirdeti, cselekszi-e az igét – Krisztus iránti szeretetből!” (Idézi: *Jer, örvendjünk keresztyének!* Evangélikus Sajtóosztály, Bp., 1995, 366. o.)

KÖNNYŰ KERESZTÉNY ZENE?

3. rész

„Az egyházzene tükröt tart elénk, az a kérdés, hogy bele merünk-e nézni.”

(Karasszon Dezső)

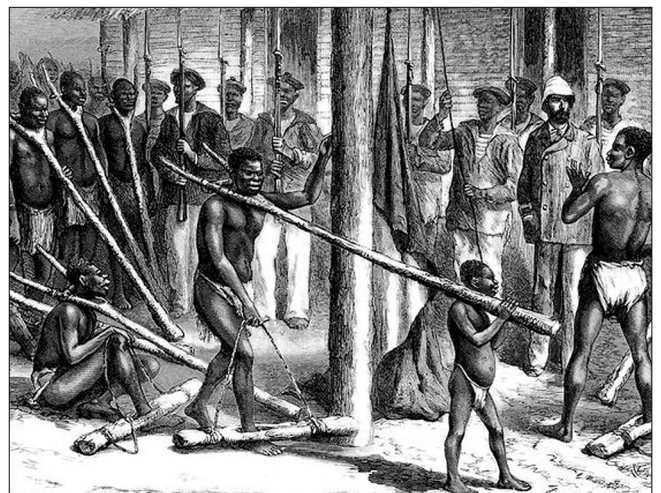
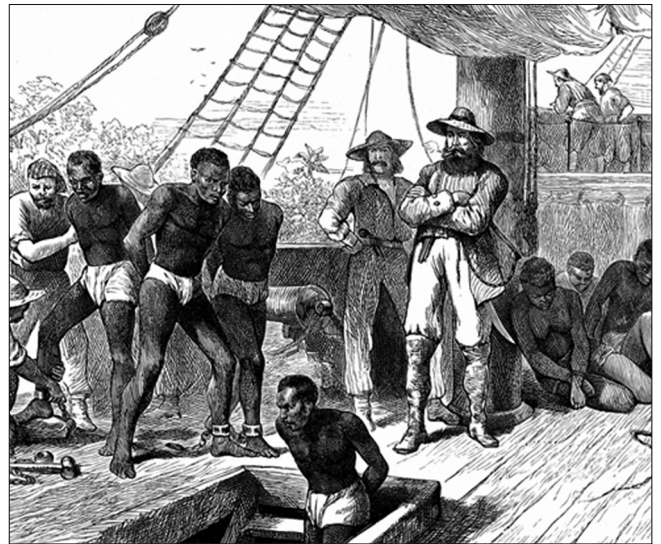
„A TEST KÍVÁNSÁGA”

Az értelem kikapcsolása – az eksztázis, a transz, az eltúlzott érzelmek – szinte minden vallás rituáléjában jelen volt és jelen van, sőt azt is mondhatjuk, hogy legtöbbször a kultikus összejöveteleken a „mágikus totemzene” a meghatározó. Bibliai példát is találunk erre, hiszen a kivonulás után az izraeliták – „Istentől elfordulva” – „egyiptomi mintára” érzelmi, bálványimádó szertartást tartottak az aranyborjú körül. Folyamatos – belső és külső – kísértést jelent ez emberi világunkban, hiszen „a test kívánsága” az, hogy értelmünk helyett az érzelmeink, indulataink, ösztöneink irányítsanak, vezéreljenek bennünket.

Ha rátekintünk a kereszténység zenéjének a történetére, akkor is azt tapasztalhatjuk, hogy az ún. hittérítőknek, a misszionáriusoknak – amikor más kultúrák, más földrészek népeivel akarták megismertetni „a fehérek Istenét” – folyamatosan az *eksztatikus szertartások* problémájával kellett szembenéznük. Ezt a disszonanciát, nézetkülönbséget jó irányba terelni, feloldani csak különleges türe-

lemmel, állhatatossággal, bölcsességgel, illetve tanácsoló, szerető okítással, hitből jövő zenei neveléssel lehet. S a végeredmény akkor sem minden esetben pozitív, mert a Lélektől jövő – az örökkévalóság felé mutató – Zenére is érvényes: „szoros... a kapu és keskeny az út... és kevesen vannak, akik megtalálják azt.” Sajnos a fent említett erények (állhatosság, türelem...) nem mindig voltak jelen a „hívó” emberek életében, hiszen sokan nemegyszer önző anyagi érdekből, hatalmaskodásból „térítettek” (inkább csak gyarmatosítottak). Ennek a mentalitásnak az egyik tragikus fejezete az „a virágzó üzletág”, amit újkori rabszolga-kereskedelemnek nevezünk.

„A FEHÉR EMBER KORBÁCSOL, A FEHÉR EMBER LŐ...”

„1560 táján szállították az első fekete férfiakat és asszonyokat a nyugat-afrikai partvidékről az Újvilágba, mindenekelőtt »Spanyol-Amerikába«, az őslakos indiánok helyére, akik testileg nem bírták azt a nehéz munkát, amelyet a hódítók elvártak tőlük. Hamarosan a későbbi Amerikai Egyesült Államok déli vidékeire is nagyarányú rabszolga-beszállítás kezdődött. Az enyhe éghajlat következtében itt jöttek létre azok a hatalmas gyapot- és dohányültetvények, amelyek megművelése, a mezőgazdaság gépiesítése előtt a keményen dolgoztatott munkások nélkül nem lett volna gazdaságos.” (Andrew Wilson-Dickson) A cinikusan „fekete elefántcsontnak” nevezett rabszolgák számára a zene, az ének, a tánc olyan életfunkció volt, mint a levegővétel vagy az evés és az ivás. A fehér matrózok is felfigyeltek erre, s már a rabszolgahajón szórakozásukat lelték a feketék táncaiban. Sokszor erőszakosan, korbáccsal kényszerítették ki azokat a különlegesen mulatságos zenei „előadásokat”, amelyeknek középpontjában a folyamatosan ismételt és a végletekig fokozott eksztatikus *ritmika* – „a magával ragadó dobzene” – állt. Csak röviden jegyeznék meg itt – mert később még szólni fogunk róla –, hogy ez a ritmika „most már nemzedékek óta az amerikai szórakoztató zene alapja”. (Hughes)

Az „egzotikus” zenei tevékenységet tehát a rabszolgatartók társadalma később is szívesen hallgatta és szemlélte. Sok esetben persze csak érdekből tűrte el, mert hamar rájött arra, hogy „a nigger” jobb kedvvel dolgozik ezeknek hatására. (Az afrikai dobokat is csak akkor tiltották be, amikor észrevették, hogy a feketék fejlett „dobnyelvük” révén igen nagy távolságra tudnak üzenetet közvetíteni, és ezzel lázadást szervezni.) Az ünnepnapokon összeseregülő feketék kollektív zenéje persze rengeteg kultikus elemet is tartalmazott, hiszen az afrikai törzseknél a zenélés nem önálló művészeti tevékenység, hanem a természetfölötti hatalmakkal, az istenekkel, a szellemvilággal való *kapcsolatfelvétel eszköze*. Éppen ezért ezek a zenés-táncos ünnepségek főleg a nyugat-afrikai ősi vallás, a voodoo (vudu) áldozati szertartásaira emlékeztettek:

„A feketék gyakran már a tánc kezdete előtt egy órával gyülekeznek... a nők fején rikító színű tö-

rölközőből készült fejdísz van. Mindegyik magával hozza a tollakkal és pántlikákkal feldíszített rengeteg gyereket... a tömeg a tér közepe felé özönlik. Ezt szakadatlan zakatolás kíséri, amelyet két, hordóra állított marhacsonttal (bamboulával) idéznek elő..., amely meglehetősen hasonlít a doboláshoz. Mialatt a táncosok felállnak, a zakatolás állandó dobolásba megy át, amelyet a doboló muzsikus a legkisebb megszakítás nélkül, rendíthetetlenül folytat, egészen az ünnepség végét jelentő napnyugtáig... A férfiak kis vas- vagy fémdarabkákat hordanak, amelyeket csuklójuk köré rögzítenek... egyöntetűen döngetik a lábukkal a földet... az asszonyok ide-oda ringatják csípőjüket... és temetési énekhez hasonló egyhangú... dalt énekelnek...” (A. Dauer)

Idővel aztán egyre több rabszolga vette fel a keresztény hitet, de sajnos, sokszor túl „könnyű” és túl „nehéz” módon. Egyrészt túl „könnyű” volt, mert nem a belső meggyőződés – hanem a kényszer és a jól felfogott *érdek* – motiválta, hiszen a feketék úgy gondolták, keresztségük után végre ők is „embernek érezhetik magukat”. Másrészt viszont túl „nehéz” is volt számukra, ugyanis rabszolgatartóik nem

minden esetben tartották jónak, hogy „hitük kivált-ságait” ők is élvezzék, ezért az evangéliumi tanítások csak nagyon lassan és megszűrve jutottak el hozzájuk. Fájdalmas tény, hogy ezek a színes bőrű emberek – a számukra teljesen szokatlan „újvilágban” – hosszú ideig nem kaphattak hiteles képet a Biblia „szelíd és alázatos szívű” Megváltójáról, mint ahogy sokszor arról sem, hogy a Vele való kapcsolattartáshoz nincs szükség az idegrendszer kifárasztó, hiába-való ritmikái ismételtetésre, a heves nagy érzelmi kitörésekre és a vallási ekstázisba torkolló táncolásra, mert Ő „nem kiált, és nem lármoz”. Ezért is írtam már fentebb, hogy ehhez Isten szavának megismerésére és világosságot árasztó emberekre lett volna (és lenne ma is) szükség... Hiszen hogyan is kaphattak volna az akkori rabszolgák valódi képet „a fehérek Istenének” irgalmáról, igazságáról, miközben fehér rabszolgatartóik elnyomták és megalázták őket?

Az alábbi korabeli szövegtöredék sokatmondó, és tragikus bizonyíték erre: *A fehér ember korbácsol / a fehér ember lő / de a Biblia és Jézus tette a négert rabszolgává*. Nagyon fájdalmas mondatok, pedig „ahol az Úr Lelke, ott a szabadság”.

A LÁZADÁS HANGJA ÉS AFRIKA HANGJA

A fekete emberek, „akár tetszett nekik, akár nem, folyvást hallották a különféle felekezetek egyházi muzsikáját, és az ilyen hatás, amennyiben hosszú ideig éri az embert, nem tűnik el nyomtalanul. Ugyanígy volt a fehérek esetében is.” (Pernye) A spirituálé dallamok tehát már a két kultúra összeötvözéséből születtek. „A szövegeik többnyire vallásos jellegűek, ám harcias, acélosan keményveretű dallamaik igen gyakran szinte ellentétesek a szöveggel, és így egészen más jelentést”, a *lázaadás* hangját szóaltatták meg. (Pernye) Tehát nem a bűntől való *egyéni szabadulás* került a középpontba, hanem a fehérek uralma alól való *kollektív felszabadulás*. Az imaházak és a templomok éppen ezért egyfajta időszakos menedéket jelentettek a rabszolgák számára, ahol a keresztény himnuszokat, a zsolnárokat fájdalommal teli, forrongó lelkülettel adták elő, és a maguk afrikai eredetű kifejezési eszközeivel (vad, erőteljes ritmus, csúsztatott hangok, a vibrato gyakori használata, kiáltások stb.) szép lassan átszínezték. Vala-

hogy úgy, ahogy az alábbi korabeli leírások közlik: „Amikor a pap előénekelte a zsolnárt, a kórus olyan tempóban vágott be, hogy az eredeti dallamot már-már alig lehetett felismerni. A szép, régi zsolnárt teljes egészében fekete melódiává változott. Ez a gyors tempó révén létrejött változás olyan meglepő volt, hogy egy pillanatig úgy éreztem, mintha nemcsak a kórus, hanem az egész gyülekezet egyszer csak táncba kezdett volna...” (Henry Russel angol muzsikusként) Egy másik beszámoló szerzője, William Faux 1820-ban, Philadelphiában vett részt a feketék templomi szertartásán: „A prédikáció után azonnal énekelni kezdtek, és egy órán át megállás nélkül énekeltek, míg csak ki nem merültek, és el nem fogyott a levegőjük...Közben végig tapsoltak, kiabáltak, ugrándoztak, és azt kiáltozták: Óh Uram! Jó Uram! Küldd el hozzám Jézust! Ámen.”

Sokan sokféleképpen reagáltak a szabadtéri dicsérő összejöveteleken (a „camp meetingeken”, illetve „praise meetingeken”) elhangzó zajos istentiszteletekre, ahol a többistenhívő szertartások elemei keveredtek egyes keresztény elemekkel. Többeknek nagyon tetszettek a kollektív rögtönzéssel formálódó és erősen érzelmi töltésű spirituálék, de gyakran voltak olyanok is, akik heves nemtetszésüknek adtak hangot. Sajnos a kritikus megszólalásokat, megnyilatkozásokat legtöbbször főként az előítéletek, az *ítélkezés* lelkülete uralta, s nem az olyan *építő kritika*, amelyről a Biblia így ír: „Ints, feddj, buzdíts, teljes béketűréssel és tanítással.” (Bár azt is be kell látnunk, hogy a kényes amerikai társadalmi viszonyok

s más egyéb okok miatt „az evangélium esztétikájából” fakadó – mértékletesebb, az értelmet előtérbe helyező – zenét nagy tömegekhez eljuttatni szinte lehetetlen volt. „Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel!” Ezért ebben a dologban is csak az egyes emberek megszólítása lehetett reális cél: „Te kövess engem...” Fontos egyébként itt megjegyeznünk, hogy a megtért fekete keresztények egy része is problematikusnak – sőt egyenesen „bűnös dolognak” – tartotta a hangos, táncos istentiszteleteket. Egy szabadelvű (fehér) hallgató viszont így foglalta össze véleményét a fekete énekesekről: „Ha egy kicsit megmosolyogjuk is furcsaságaikat, őszinteségükben nem kételkedhetünk.”

FEKETE ÉS FEHÉR

A fent említett „őszinteség” – egy megnyomorított közösség bánata, fájdalma, lázadása – nagy erőt jelentett a fekete kultúra fennmaradásában. „A közös sors konzerváló ereje, a néger művészet kollektív talaja mérhetetlen energiát rejtett. Emellett azonban a négerek mind gyakrabban muzsikáltak fehéreknek, mindjobban megtanulták a fehérek muzsikáját, amelyet azonban minden valószínűség szerint a maguk módján adtak elő. Hangsúlyoznunk kell azonban, hogy minden elem, amelyet a fehérektől tanultak, az ő kollektív művészetüket... díszítette, rendszerezte stb. ...a néger művészet sohasem hódolt meg a fehér előtt.” (Pernye)

Az előtt a fehér (zene)művészet előtt, amely Amerikában *talaját vesztett* állapotba került. „Az amerikai telepések kultúrájával az történt, hogy új talajba ültetvén, képtelennek bizonyult arra, hogy gyümölcsöt hozzon... Az Európában éppen virágzó kultúra az amerikai társadalmi viszonyok között (mint a forró égövi növény, amelyet mérsékelt éghajlatú országba telepítettek át) nem pusztult ki éppen, de nem is fejlődött tovább... Az amerikai műzene csupán az »Európa asztaláról lehullott morzsákon tengődött« – a XX. század fordulójáig jelentős amerikai komponista sem volt.” (Pernye)

Egy német zeneszerző – miután hosszabb látogatást tett Amerikában – ingerülten nyilatkozott erről 1849-ben: „A művészetek minden ágában – de főleg a zenében – az amerikaiak el vannak maradva, és nem képesek élvezni a hangszeres zenét. Így aztán

természetes, hogy csak az úgynevezett nem klasszikus zene felel meg valamennyire az amerikai nagyközönségnek: például a valcer, a galopp... és legfőképp a polka.”

A SZÓRAKOZTATÓIPAR

– NEW ORLEANS

Fentebb írtuk, hogy a fekete kultúra a maga képére formálta a fehéret. S az ebből létrejövő afroamerikai zenekultúra gyökereiben, eszközeiben, gesztusrendszerében inkább volt voodoo (vudu) mint keresztény. (Persze, ezzel nem azt akarom mondani, hogy Afrikában ne lettek volna – vagy ne lennének – ihletett dallamok. Hiszen a muzsikában is érvényes az ígéret: „Én vagyok az Úr, és több nincs, rajtam kívül nincs Isten! Felőveztelek téged, bár nem ismer télt.” Azonban ezeket az ihletett melódiákat Afrikában is főleg a tiszta forrásból fakadó, természetes közegben születő népi dallamok között kell keresnünk, s nem a szellemeket, isteneket megidézni akaró eksztatikus rituálézene, totemzene között. De erről „a zenei rostálásról” majd később szólnék részletesebben.)

Valamitől viszont nagyot változott az afroamerikai zenekultúra is. Ez a valami pedig egyszerűen a pénz. Másként kifejezve az üzleti alapú városi tömegkultúra, a szórakoztatóipar, a show-biznisz. (Ez utóbbiak miatt egyébként – főleg az 1800-as évektől – az európai zenei kultúra is nagyon megváltozott.) Az amerikai kontinensen belül az egyik (szórakoztató) zenei központ New Orleans lett, amely a francia

uralom idején kedvezőbb körülményeket biztosított a színes bőrű emberek számára. A faji diszkrimináció viszonylag enyhe volt, ezért a város hatalmas terén, a Congo Square-en (itt volt a kontinens legnagyobb rabszolgapiaca) a rabszorgalázadások idején is megtűrték a feketék kultikus, táncos összejöveteleit. Ez utóbbi szertartások később egyre inkább idegenforgalmi látványossággá és *kollektív szórakozással* alakultak át. A rabszolgapiac felszámolása után a táncos alkalmak egyre inkább szétszóródtak a város különböző pontjaira. Később New Orleansban tökéletesen kiépített szórakoztatórendszer jött létre, s ezekben a mulatókban a feketék nagy része – mivel magasabb rendű munkát nem végezhetek – személyzetként helyezkedhetett el. Számukra a „felemelkedés” egyetlen útja, a nagy „lehetőség”, zenei tehetségük áruba bocsátása volt. S ez nem kizárólag New Orleanst jellemezte:

„Az afroamerikaiak... tömegesen vettek részt a szórakoztatás világában. Élelmes üzletemberek, mindenekelőtt a vidéket járó minstrel és medicine show-k vezetői ugyanis... rájöttek a bluesénekesek közönségcsalogató erejére. Az első minstrel show-kat még a tizenkilencedik század elején az európai komikusok hozták létre, és bennük feketére maszkírozott fehér színészek figurálták ki a feketék „gyerekes” vonásait. A polgárháború után ezek mintájára... alakultak meg a fekete minstrel show-k, és kezdetben szintén a néger élet mulatságos jeleneteit parodizálták, de ők már táncosokkal, komédiásokkal, zsonglőrökkel, énekesekkel és más produkciókkal is igyekeztek színesíteni a műsort. Az eredendően szenvedélyből... fakadó önkifejezési forma (a blues) itt vált először megélhetési formává... »a hangvétel« némiképp igazodott a fehér elvárásokhoz... már nem a személyes élmények... kibeszélésének az eszköze volt, hanem kifejezetten a szórakoztatás lett a célja... Mivel a minstrel show-kban általában a legtehetségesebb... énekesek szerepeltek, ők idővel sztárokká..., követendő mintává váltak...” (Jávorszky-Sebők)

PARTTALAN RÖGTÖNZÉS ÉS A SZÓRAKOZTATÓ SPIRITUÁLÉ

De nemcsak a blues, hanem a spirituálé is a népszerűség, a *szórakoztatás* útján indult el, hiszen a rab-

szolgák felszabadítása után számtalan feketéből álló ún. Jubilee Singers együttes alakult, amelyek egy idő után nagy anyagi hasznot hoztak a szentimentális dalokkal és az átfésült, sok esetben *meghamisított* spirituálé melódiákkal. *Egyrészt* azért beszélhetünk meghamisított melódiákról, mert – ahogy már fentebb szóltunk róla – a spirituálé mélyebb rétegének jellemzője az a lekottázhatatlan, parttalan rögtönzés (a parttalan ritmusvilág, a rendszertelenül visszatérő melódiák stb.), amely az eredeti néger népzene is jellemzi. Természetesen – a hangrögzítés hiánya miatt – ezeknek az improvizált és megismételhetetlen énekeknek a többsége elveszett, eltűnt. *Másrészt* a fennmaradt és a feketék által közszájon forgó népies dallamokat (amelyeknek egyik része néger folklór, másik része a rabszolgák által átformált, kidíszített európai dallam volt) a fehér korrepetitorok és kórusvezetők annyira megváltoztatták a kiadott kottákban, hogy egy kórustag szerint „az énekesek nem ismerték fel szövegeiket”.

A hangversenytermi spirituálé „szerzői” tehát inkább a fehér emberek szórakoztatását tűzték ki célul, ezért dalaikban megtartották az eredeti afrikai népi muzsikára jellemző „egzotikus” ritmusvilágot, a dallamot és a harmóniai kíséretet pedig az euroamerikai tömegizlés szerint formálták át. A siker nem maradt el, hiszen például egy angol turnén a Fisk Jubilee Singers 1874-ben 50 000 dollárt gyűjtött össze.

VILÁGI FORTÉLYOK, TÚLÁRADÓ ÉRZELMEK ÉS AZ EVANGÉLIUM?

1873-ban Dwight L. Moody és Ira D. Sankey létrehozta az első prédikátor–zenész evangelizáló csoportot. Jelmondatuk szerint: „Moody úr prédikálni fogja az evangéliumot, Sankey úr pedig énekelni fogja az evangéliumot (angolul: gospel). Ezeken az összejöveteleken a gospel songok (»evangéliumi énekek«) a legegyszerűbb keresztényi üzeneteket közvetítették nagy tömegeknek, felhasználva a zene érzelmi hatását. Egy korabeli újság szerint Sankey himnuszai »jóllehet vallásos szövegre íródtak, különféle világi fortélyokkal tette őket vonzóbbá... Cirkuszi induló, néger szentimentális ballada... stb. keveredett bennük...«” A fekete gospelzene – mely-

nek jellegzetes formája az 1920-as években alakult ki teljesen – gyökerei már sokkal mélyebbre nyúlnak, mint az előbb említett fehér evangelizátorok gospelzenéje. A spirituálékban használt afrikai elemek, pl. az ún. „kiáltások” („shouts”) meghatározóak lettek a feketék XIX. század végi vallásos mozgalmában. Ezekben a keresztény újjáéledés intenzitását az mutatta, hogy a Szentlélek karizmatikus jellegét idézték meg... a hangos éneklés formájában. Néhány akkori szemtanú véleményét idézzük:

„...amikor a Szentlélek leereszkedik... az érzelmek annyira intenzívvé válnak, hogy ezt csak akkor lehet igazán elhinni, ha átéli az ember...” (Christopher Small)

„Egész testükkel énekeltek... Volt egy ritmus, egy lüktetés, amit még a rabszolgasorból hoztak magukkal... Zenéjük erőteljes és kifejező volt. Gyakran könnyeket csalt a szemembe.” (Mahalia Jackson gospelénekes)

„A baptisták templomában nem volt sem orgona, sem kórus. Nem is volt szükségük rá... Az ő előadásuk tiszta ritmus volt. Noha a kritikusok kiabálásnak tartják előadásukat, számukra az alapelem a ritmus volt. És a ritmus volt az, ami engem és a városi kvartettünk többi tagját is odavonzotta, hogy részt vegyünk a baptista szertartásokon.” (W. C. Handy blueszenész)

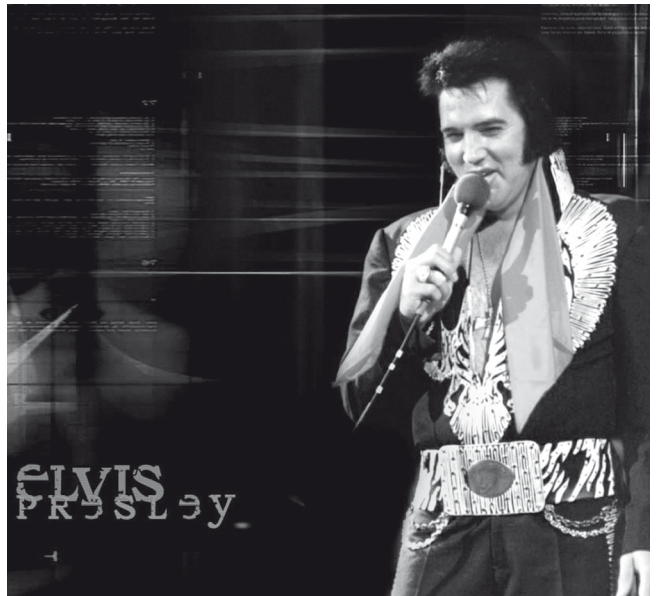
„Nagyszerű volt! Erőt sugárzott! Megrázta a konvenciót: kiáltottak, nyögtek, ordítottak, sikoltottak... Itt ragadott meg először a gospel kifejezés, és azon az összejöveten tértem meg.” (Thomas A. Dorsey blueszenész)

A GOSPEL, AMELY ELVIS(Z)

Az amerikai kulturális ipar – főként Hollywood –, mint tudjuk, nem riad vissza a túlhevített és túlfokozott dolgok piacra dobásától. Ezért a gospel vibráló érzékisége kapóra jött, sőt, ha lehetett, leöntötték még egy jó adag giccses, szentimentális mázzal is. Éppen mire volt szüksége a zenefogyasztó közönségnek. (Hamarosan több mint 1000 rádióadó sugározta az egyre kommerszebb gospellágereket. S jó néhány évtized után, 1990-ben a gospelzenéből elért bevétel már meghaladta az 500 millió dollárt.)

A gospel műfaja meghatározó inspirációt adott a híres rock and roll énekesnek, Elvis Presley-nek is, hiszen gyermekkori emlékeiről így nyilatkozott: „Vallásos család voltunk, mindig elmentünk énekelni a szabadtéri összejövetelekre. Még csak két-

éves voltam, de mindent tudtam a gospelzenéről... az volt számomra a zene... azt hiszem mindent a papoktól tanultam, akik mindent megengedtek...” (Bár csak ne engedtek volna mindent! – reagálhatnánk a tragikus életű sztár nyilatkozatára.)

De úgy látszik e műfaj nemcsak a rock and rollra tett erős hatást, hanem, ahogyan az alábbi összefoglalóból is láthatjuk, minden mai, erősen érzelmi töltésű zene gyökerei a gospelzenéig nyúlnak vissza:

„A rock legfőbb jellemzői – a ritmus, az előadásmód, a csoportjelleg – mind a gospelből származnak.

A rockszimfóniáktól a mosóporreklámokig, Aretha Franklin őszerejétől a Beatles hangzásvilágáig

a gospel átalakította a hangzó zenével szemben támasztott elvárásainkat. Az ütések feszültsége, a szinte tudat alatt előre várt csúcspont, mind közvetlenül a templomból származik... a kiáltásokkal élénkített... felvonulások... eredete a gospeltemplom...” (A. Heilbut) „...a világi zene hallatlanul sokat köszönhet... az afrikai és nyugati kultúra e különleges ötvözetének.” (Andrew Wilson-Dickson)

De itt láthatjuk meg a legnagyobb problémát, hiszen ez a fajta könnyűzene „sokkal több, mint torzítás”, mert az embereket „kifejezetten világias hangulatba ringatja, és az, amit bennük fölébreszt, sükké teszi őket” a valódi evangéliumra, „a Krisztustól jövő szólításra”. (Hildebrand)

Bizonyára ezt igazolják azok az alábbi reakciók is, amelyek Magyarország legnagyobb gospelkórusának egyik koncertje után születtek: „Az est legnagyobb közönséget vonzó attrakciója kétségkívül a... Gospel Kórus volt, mely közel 100 főt számlált. A jobbnál jobb szólistákkal és táncbemutatóval is színesített produkció hatalmas közönségsikert aratott... Az együttesek közül a... Gospel Kórus előadásában volt talán a legtöbb tűz, lendület. [...] Válogatott szólóénekesekkel, táncosaikkal és a méltó háttérrel adó kórusal igen jó hangulatot teremtettek.”

Talán József Attila verssora tudja legjobban jellemezni, összefoglalni a fenti jelenséget: „fecseg a felszín, és hallgat a mély”, vagy Tóth Árpád: *Rádió* című verse, amelyet mellékelten közlünk.

Cikksorozatunk következő részében az ókori zsidó zenével és az evangéliumi esztétikával foglalkozunk. Addig is jól megróztált Zenéket kívánok!

Ferge Béla (www.kreativzeneimuhely.hu)

Felhasznált irodalom:

Pernye András: *A jazz*. Gondolat kiadó, Bp., 1966.
Paul Oliver: *A blues története*. Dénes Natur Műhely Kiadó, Bp., 2002.
Andrew Wilson-Dickson: *Fejezetek a kereszténység zenéjéből*. Gemini Budapest Kiadó, Bp., 1998.
Jávorszky Béla Szilárd – Sebők János: *A Rock története 1.*, Glória kiadó, Bp., 2007.

Tóth Árpád: Rádió

A rádió kagylóját felveszem,
Kint már az utca tele van setéttel,
Akár a szívem. Hallga! Muzsika!
Valami messzi jazzt üzen az éter.

Milyen vonító, furcsa hangtömeg!
Züllött és édes, fájdtó és kába,
Mintha az alkony minden bánatát
Felitta volna a zene magába:

Hörgést, sikolyt, átkot, mint sok lila
És sárga szeszt a részegek a bárban -
Mitől rugtál be, bolond muzsika,
Míg bolyongtál a fekete határban?

Honnan jössz? Tán egy hamburgi lokál
Sóhajtott el, míg homlokán kigyúlt a
Rossz vérnek kiütései gyanánt
Reklámlámpái vörös koszorúja?

Merre jártál? Hány világrészen át,
El, Indiáig s vissza, s fel, a holdig,
Keresve azt a seholsincs helyet,
Ahol a lét fájó titka megoldik?

Jártál a bányászfalvak olajos
Mellű lakói közt, kik skót dudával
Rázzák össze rossz tüdejükben az
Avas szénport a fák hús illatával?

Voltál Kongóban, fülledt gumi-táj
Rabjainál s kulik közt, Ázsiában?
Szálltál orosz steppéken és a csonk
Magyar mezőkön, mind búsabbra váltan?

Mi mindent ittál, részeg muzsika,
Hogy mire ideájulsz a fülembé,
A charleston kéjes, fátylas ritmusa
Úgy döng, mintha kivégzés dobja lenne?

Szemem lehúnyom... S szédült vízió
Forog rám, - egy nagy szaxofon buján szól,
S a vad alkonyban táncol a világ,
S minden táncos a sírja felett táncol.

BIZONYSÁGTÉTEL

2006 tavaszán szólított meg az Úr Jézus. Nagy kegyelme által több szabadítást is átélhettem, megtapasztalhattam a bűnbocsánat hatalmas áldását, aminek következtében én is „hússzívet” kaphattam, és képessé váltam a megbocsátásra. Hatalmas teher került le így a vállamról, megérthettem, hogy a jó Isten irgalmas, Jézus meghalt az én bűneimért is, amelyek miatt nekem kellene elszenvednem a halált. Ő azt szeretné, ha mi is irgalmasok lennénk egymással.

A jó Isten munkálkodása révén csodálatos változás ment végbe az életemben, az ő szeretete által én is képessé váltam szeretni másokat, kikerülhettem az önmagam körül forgás csapdájából.

Szabadulást nyertem olyan hamis tanító és tanítás befolyása alól is, amelyről Jézus Krisztus szólt nagy apokaliptikus beszédében: „Az utolsó időben hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak,

akik nagy jeleket és csodákat tesznek.” (Mt 24,24) Egy ilyen tanító hatására, aki Isten nevében lépett fel, igen súlyos helyzetbe kerültem, amiből Jézus Krisztus által szintén szabadulást nyertem.

Megtapasztalhattam Isten szabadítását olyan helyzetekben is, amikor emberileg már semmi remény nem látszott a kimenekedésre. A szerető Isten nem hagy el minket, még akkor sem, ha minden jel arra mutat. Ő a legreménytelenebbnek látszó helyzetekben is elkészíti a kimenekedés útját az ember számára. Fontos azonban, hogy mindig maradjunk az ő útján, attól „se jobbra, se balra” ne térjünk le, mert csak úgy tudja megőrizni az embert, ha mindenben feltétlenül engedelmeskedünk, és hallgatunk szavára.

Bizonyosságot kaphattam Isten erkölcsi törvénye, a Tízparancsolat örökérvényűségéről, a szombatnap igazságáról és a folyamatban lévő ítéletről, amely a Megváltó második eljövetele előtt történik.

A jó Isten végtelenül szereti az embert, a gonosszággal azonban nem egyezik ki, így tehát igazságos is. Mindenkit meg akar menteni az elveszéstől, és örök életre akarja megtartani az embert, ezt azonban csak úgy tudja megtenni, ha kegyelmével nem élünk vissza, ha összhangba kerülünk szeretet-törvényével, amely az örök élet feltétele és egyben az ítélet mércéje is. Azért küldte el az ő Fiát a világra, hogy megtartsa az embert, nem azért, hogy kárhoztassa.

Megbizonyosodhattam eljövételének közelségéről is, amikor is arra hív mindenkit, hogy térjen Hozzá teljes szívéből, készüljön a Vele való találkozásra.

Hálás vagyok minden tapasztalatért, a vezetésért és a gondviselésért, és arra kérem a jó Istent, hogy tanítson az ő útján járni, akarát teljesíteni és teljes szívvel félni az ő nevéért, hogy minden körülmények között meg tudjak állni ömelle és igazsága mellett, s mások áldására tudjak élni és

munkálkodni. „*Mutasd meg nékem a te utadat, hogy járhassak a te igazságodban, és teljes szívvel féljem nevedet.*” (Zsolt 86,17) „*Taníts meg engem a te akaratodat teljesítenem, mert Te vagy Istenem! A te jó lelked vezéreljen engem az egyenes földön.*” (Zsolt 143,10)

Miszti Katalin

AZ ÉN TÖRTÉNETEM

1973-ban, második gyermekként születtem, van egy öcsém és egy nővérem. Úgy nőttem fel, hogy tízéves koromig minden vasárnap templomba jártam, szüleim akaratára szerint. Tizenöt éves lehettem, amikor az élet nehézségei Istenre irányították a figyelmemet. Ekkor eszembe jutottak a hittanórákon tanult dolgok, és úgy imádkoztam, olyan gyermeki hittel, mint még soha, és olyan kitartóan is. Szerető társat kértem, akivel életem minden napját boldogan élhetem, aki nem iszik, és nem dohányzik. Hamarosan megkaptam, akit kértem. Tizenhét évesen megismertem mostani páromat, és 19 évesen férjhez is mentem hozzá. Ezután megígértem Istennek, hogy életem végéig őt fogom szolgálni. Ettől kezdve az életem tele volt áldásokkal – persze voltak nehézségek is, de az Atyával semmi sem volt nehéz! Már 22 éve élünk boldog házasságban a férjemmel, van három gyönyörű gyermekünk, ők is Isten áldásai számomra.

Most legnagyobb tapasztalatomat osztom meg veletek, bár az életem minden perce mély tapasztalat számomra! 2011 októberében találtam egy csomót a bal

mellemben, novemberre kiderült a vizsgálatokból, hogy rákos daganatról van szó. Összeomlottam a hír hallatán, de Istennek hála, időben orvoshoz kerültem, és egy nagyon jó onkológust találtam Miskolcon.

Ekkor már öt éve az egri gyülekezet tagja voltam, és hittem, hogy ebből a nehézségből is, mint már annyiszor, kihoz majd az Úr. Hittem, hogy ez a nehézség jellemem megtisztítását fogja szolgálni, és közelebb visz Istenhez.

Sok szenvedés és fájdalom jött ezután: kiújult a pánikbetegségem, ami még a fiam születése után alakult ki nálam.

December közepére már meg is műtöttek, az operáció komplikációmentesen sikerült, szinte észre sem vettem. Szerencsére a mellem nem kellett amputálni, mert a daganat kicsi volt. Nem találtak sehol áttétet. Hála az Úrnak!

Ezután öt kemoterápiát és harminckét sugárkezelést kaptam, valamint a mai napig tart a hormonkezelésem. A kemoterápia alatt volt úgy, hogy nem tudtam felkelni sem, így a családomat sem tudtam ellátni, a gyógyszerek mellékhatásaitól szenvedtem. Kihullott a hajam, alvászavar gyötört, ami állandó rossz közérzettel párosult, hányingerem volt és hánytam, a hormonkezelés miatt pedig (amit még mindig kapok) hóhullámok gyötörnek.

A családom velem együtt szenvedett. Volt, hogy együtt sírtunk, vagy épp egymást vigasztaltuk. De ezekben a nehézségekben, minden pillanatban hallottam az én Atyám lágy, biztató szavát, hogy ő minden bajban, betegségben velünk együtt szenved! Úgy érzem, kaptam tőle egy új esélyt

arra, hogy a lelkek megmentésében munkálkodjak vele.

Új életet kezdtem! Elkezdtem a felkészülést a keresztségemre, amit addig csak a lustaság miatt nem tettem meg. 2013. június 23-án megkeresztelkedtem, ekkorra már volt akkora hajam, hogy nyugodtan vállalhattam az alámerítkezést. Gyönyörű, dús és hullámos hajam lett a vékony szálú, egyenes helyett – hát nem csodálatos ajándék ez az Úrtól!

Rendszeresen sportolok, kerülöm a stresszt, vegetáriánus lettem, de lélekben változtam a legtöbbet. Határozottabb, megfontoltabb, türelmesebb, alázatosabb és boldogabb lettem! Az én Istenemet dicsőítem, hogy mindezeket megtapasztalhattam, hogy részesülhettem az ő kegyelmében, és hogy meggyógyított!!!

Köszönöm hittestvéreimnek, hogy lélekben minden nap velem voltak és imádkoztak értem!

Mezeiné M. Mónika

Szeretnénk kiadványunkat minél több helyre eljuttatni, ezért örömmel fogadjuk a lap fenntartására szánt adományokat, amelyeket köszönettel elfogadunk az alábbi számlaszámon:

Vajdaságért Alapítvány:

10402623-50526554-86651004.

Akinek nehézségekbe ütközik az alábbi számlaszámra történő befizetés, ezeken az elérhetőségeken kereshet minket: kurtszo@kurtszo.hu; 06-30/619-5901.

Az észrevételeket, a kérdéseket és a megjelentetésre szánt írásokat szintén a kurtszo@kurtszo.hu címen várjuk.

A szerkesztők